

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Vliv daní a dotací na hospodaření vybraného zemědělského podniku

Influence of Taxes and Subsidies on the Management of Selected Agricultural Company

Student: Jana Baďurová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Zuzana Rylová, Ph.D.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Jana Bad'urová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Vliv daní a dotací na hospodaření vybraného zemědělského podniku**
Influence of Taxes and Subsidies on the Management of Selected Agricultural Company

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Ekonomické a daňové aspekty řešené problematiky
3. Analýza současného stavu v konkrétním zemědělském podniku
4. Aplikace finanční analýzy se zaměřením na dotační a daňovou problematiku
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza – komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4.
PELECH, Petr a Vladimír PELC. *Daně z příjmů: s komentářem 2012*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 1 079 s. ISBN 978-80-7263-742-3.
ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

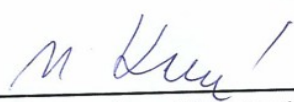
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zuzana Rylová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4 a 5, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila”.

V Ostravě dne 7. května 2013

Podpis: *Bednářová Jana*

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Ekonomické a daňové aspekty řešené problematiky	6
2.1	Agrární sektor	6
2.1.1	Zemědělská půda.....	6
2.1.2	Vývoj českého zemědělství	6
2.1.3	Vstup ČR do EU a změny v zemědělství	7
2.2	Daně v zemědělství.....	8
2.2.1	Daňová soustava ČR	8
2.2.2	Přehled daňových úlev pro zemědělce	13
2.3	Popis dotační politiky v agrárním sektoru	14
2.3.1	Dotační nástroje v České republice	15
2.3.2	Subjekty vyplácející dotace.....	18
2.3.3	Vliv dotací na účetnictví a daň z příjmů	19
2.4	Vazby mezi daní z příjmů a dotacemi	21
2.5	Finanční analýza	21
2.5.1	Pojetí finanční analýzy	21
2.5.2	Metody finanční analýzy	25
3	Analýza současného stavu v konkrétním zemědělském podniku	32
3.1	Profil společnosti Zepo Loukov, a. s.	32
3.1.1	Základní kapitál.....	32
3.1.2	Předmět podnikání.....	32
3.1.3	Struktura zaměstnanců ve společnosti.....	33
3.2	Zhodnocení finančního zdraví společnosti Zepo Loukov, a. s.	34
3.2.1	Horizontální analýza	34
3.2.2	Vertikální analýza	36
3.2.3	Analýza zadluženosti.....	38
3.2.4	Analýza likvidity	39
3.2.5	Analýza rentability	40
3.2.6	Analýza aktivity	42
3.3	Celkové zhodnocení finanční situace firmy Zepo Loukov, a.s.	44
4	Aplikace finanční analýzy se zaměřením na dotační a daňovou problematiku	46
4.1	Analýza dotací v období 2003 - 2005.....	46
4.1.1	Změna struktury dotací v období 2003 - 2005	46
4.1.2	Vývoj výše dotací, výnosů a nákladů	48
4.2	Analýza daní a dotací za období 2009 - 2011	49

4.2.1	Horizontální a vertikální analýza dotací.....	49
4.2.2	Analýza daňové povinnosti ve společnosti Zepo Loukov, a.s.	53
4.2.3	Daň z nemovitostí.....	54
4.2.4	Daň silniční	55
4.2.5	Spotřební daň.....	55
4.2.6	Daň z přidané hodnoty	56
4.2.7	Shrnutí daní a dotací.....	56
4.3	Celkové shrnutí daní a dotací	57
5	Závěr.....	59
	Seznam použité literatury.....	61
	Seznam zkratk	64
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

V České republice patří zemědělství mezi hlavní odvětví národního hospodářství. Agrární sektor neslouží jen k zemědělské výrobě a produkci potravin, ale má i společenský a ekologický význam. V současnosti má zemědělství v ČR spíše klesající tendenci. Za hlavní nástroj podpory agrárního sektoru jsou považovány dotace z národních a evropských fondů. Na jedné straně jsou zemědělcům poskytovány podpory ve formě dotací, na straně druhé musí zemědělci odvádět daně do státního rozpočtu.

Cílem bakalářské práce je analyzovat vliv daní a dotací na finanční zdraví vybraného zemědělského podniku.

V první části práce jsou popsány ekonomické a daňové aspekty řešené problematiky. Je zde charakterizován agrární sektor a jeho vývoj, dále je zde popsána daňová soustava ČR, jednotlivé druhy daní a daňové úlevy pro zemědělce. Teorie dotací zahrnuje strukturu dotací poskytovaných v zemědělství, vliv dotací na účetnictví a na výši daňové povinnosti. V poslední části této kapitoly je popsána finanční analýza a její metody. Teoretická část je následně aplikována na praktickou část bakalářské práce, ve které bude analyzován konkrétní zemědělský podnik.

Ve druhé části práce je provedena charakteristika podniku Zepo Loukov, a.s. a finanční analýza tohoto podniku. Finanční analýza je prováděna za období 2009 - 2011, aby byl nastíněn současný vývoj společnosti. Za pomoci ukazatelů finanční analýzy je v této kapitole zhodnoceno hospodaření vybraného podniku.

Ve třetí části je finanční analýza aplikována na dotační a daňovou problematiku podniku Zepo Loukov, a.s. Analýza dotací je provedena za období 2003 - 2005, protože zde proběhla největší změna v dotační politice, díky vstupu České republiky do Evropské Unie. Dále je analyzováno období 2009 - 2011. V tomto období jsou analyzovány daně a dotace a jejich dopad na výsledek hospodaření. Je zde tedy analyzováno, jak velkou podporu obdrží podnik ve formě dotací a kolik finančních prostředků musí odvést do státního rozpočtu ve formě daní.

Při zpracování bakalářské práce byly využity metody deskripce, analýzy, komparace a syntézy.

2 Ekonomické a daňové aspekty řešené problematiky

V této kapitole je popsán agrární sektor a jeho vývoj, dále jsou zde popsány daně a daňové úlevy pro zemědělce, dotační politika v zemědělství a finanční analýza. Tato teorie bude následně aplikována na praktickou část.

2.1 Agrární sektor

Zemědělská produkce patří v České republice k tradičním odvětvím národního hospodářství. V ČR je dlouhodobě realizován export mléka, cukru, živých zvířat, obilovin a sladu. V současnosti zemědělství neslouží jen k výrobě potravin, ale má i společenský a ekologický význam. Zemědělská činnost přispívá i k podpoře a rozvoji venkova. Hlavním nástrojem, který vede zemědělce k těmto prospěšným činnostem, jsou dotace z národních a evropských zdrojů ¹.

2.1.1 Zemědělská půda

V ČR je obhospodařováno zhruba 4 264 tis. ha zemědělské půdy. Zemědělská půda je tvořena téměř 54 % rozlohy státu a na 1 občana ČR připadá 0,42 ha zemědělské půdy. Od roku 1995 byla zmenšena výměra zemědělské půdy téměř o 15 tis. ha, naopak výměra lesní půdy vzrostla přibližně o 16 tis. ha. Téměř polovina zemědělské půdy leží v oblastech s méně příznivými podmínkami pro zemědělství. V těchto oblastech je podporována údržba luk a pastvin. Většinu zemědělské půdy v ČR vlastní fyzické a právnické osoby. ČR se vyznačuje velkou členitostí vlastnictví půdy a vysokým podílem pronajímané půdy. V ČR je v současnosti pronajímáno zhruba 90% zemědělské půdy ².

2.1.2 Vývoj českého zemědělství

Zemědělství v ČR postupně zaniká. Za hlavní příčiny poklesu zemědělství je považováno:

- snížení výměry obdělávané půdy a počtu zvířat,
- pokles kvality potravin,
- pokles výroby, což je příčinou menšího pří toku peněz do zemědělství.

Někteří odborníci se domnívají, že za poklesem zemědělství stojí EU. Tato úvaha však není správná. Některé země, které jsou součástí EU a zároveň mají stejné podmínky jako ČR,

¹ Zemědělství [online]. [3. 4. 2013] Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>

² Zemědělství [online]. [3. 4. 2013] Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>

zaznamenávají postupný rozvoj zemědělství. Pád českého zemědělství tedy není způsoben vnějšími vlivy, ale špatnými podmínkami uvnitř státu. Obnova zemědělství v ČR je potřebná z těchto důvodů:

- ČR má pro zemědělství výhodné podmínky. Je zde dostatek tepla, živin, vody, půdy a světla. Tyto výhodné podmínky však nejsou dostatečně využívány.
- Prostřednictvím zemědělství je poskytována práce lidem žijícím na venkově. Od počátku 90 let stále klesá zaměstnanost v zemědělství ³. V tab. 2.1 je znázorněn snižující se počet zaměstnanců v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Tabulka 2.1: Průměrný počet zaměstnanců v zemědělství, lesnictví a rybářství (v tis. osob, přepočteno na osoby plně zaměstnané)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet zaměstnanců	140,5	136,9	128,7	119,3	110,1	105,4	103,3

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní úprava

2.1.3 Vstup ČR do EU a změny v zemědělství

Dne 1. 5. 2004 se stala ČR členem EU a zemědělství začalo podléhat Společné zemědělské politice EU. Společná politika přinesla řadu výhod i nevýhod. Nejvíce bylo zemědělství ovlivněno novými rozpočtovými pravidly a přísunem nových podpor do zemědělství. Díky těmto rozpočtovým pravidlům byli čeští zemědělci diskriminováni a byla snížena jejich konkurenceschopnost ⁴.

Mezi hlavní změny po vstupu ČR do EU patří:

- přizpůsobení nové tržní regulaci, kterou uplatňuje EU. Do regulace byly zahrnuty např. kvóty pro pěstování luštěnin, produkci mléka, krmiva atd. Regulací byla vyvolána změna v komoditní skladbě zemědělství ČR.
- ČR se musela přizpůsobit legislativě EU, největší význam pro ČR měla cukerná reforma z r. 2006 ⁵.
- ČR musela přijmout nové zásady financování, prostřednictvím kterých jsou novým členským státům vypláceny jen částečné přímé platby až do r. 2013⁶, přímé platby jsou blíže popsány v kapitole 2.3.1.1.

³ (Čuba, Hurta, 2008).

⁴ (Toman, Čodl, Tuček, 2012).

⁵ Reforma cukerného pořádku vešla v platnost dne 1. 7. 2006. Tato reforma vedla ke snížení ceny cukru a snížení produkčních kvót. Podnikům, které musely ukončit svou činnost kvůli této reformě, byla vyplácena podpora ze strany EU. ČR byla do platnosti této reformy významným producentem a exportérem cukru, avšak po této reformě se stala nesoběstačnou v produkci cukru.

2.2 Daně v zemědělství

V České republice není vytvořen oddělený daňový systém pro zemědělce, jsou jim však poskytovány malé úlevy, které budou popsány v této kapitole. Zároveň zde bude popsán daňový systém ČR. V příloze č. 6 je znázorněno účtování jednotlivých daní a v příloze č. 7 je rozvaha k tomuto účtování.

2.2.1 Daňová soustava ČR

V ČR je daňová soustava rozdělena na 2 části. První skupinu tvoří přímé daně, které jsou spoutány s konkrétní fyzickou nebo právnickou osobou a zdaňují její majetek a příjem. Přímé daně jsou tedy dále rozděleny na daně důchodové a majetkové. Druhou skupinou jsou nepřímé daně, které jsou neadresné a jsou vázány k cenám služeb nebo jednotlivých druhů výrobků. „Za plátce daně je považován ten subjekt, který je ze zákona povinen daň spočítat, vybrat a odvést. Poplatníkem daně je ten subjekt, který nese daňové břemeno”⁷. V tab. 2.2 je znázorněna daňová soustava ČR.

Tabulka 2.2: Daňová soustava ČR

Daně	
Přímé daně	Nepřímé daně
Důchodové daně	Daň z přidané hodnoty
- Daň z příjmů FO	Spotřební daně
- Daň z příjmů PO	- Daň z lihu
Majetkové daně	- Daň z piva
-Daň z pozemků	- Daň z vína
-Daň ze staveb	- Daň z tabáku
-Daň silniční	Energetické daně
-Daň z převodu majetku (daň dědická, darovací, převod nemovitostí)	

Zdroj: (Vančurová, Láchová, 2010), vlastní úprava

2.2.1.1 Přímé daně

Daně z příjmů FO

Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů jsou poplatníky daně FO. Poplatníky jsou daňoví rezidenti, kteří mají na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Tito

⁶ FAJMON, Hynek. Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU [online]. [15. 4. 2010]. Dostupné z <http://www.fajmon.eu/docs/dokumenty/Soucasnost%20a%20budoucnost%20ceskeho%20zemedelstvi%20v%20EU.pdf>

⁷ (Široký, 2008, s. 49).

poplatníci mají povinnost platit daň jak z příjmů, které jim plynou na území ČR, tak i ze zahraničí. Daňoví nerezidenti nemají bydliště na území ČR a musí zdaňovat jen příjmy plynoucí z ČR. Předmětem daně z příjmů FO jsou:

- příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků dle ZDP, §6 (např. příjmy ze zaměstnání),
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti dle ZDP, § 7 (např. příjmy ze zemědělství, lesního a vodního podnikání)
- příjmy z kapitálového majetku dle ZDP, § 8 (např. dividendy),
- příjmy z pronájmu dle ZDP, § 9 (např. pronájem movitého a nemovitého majetku),
- ostatní příjmy dle ZDP, § 10 (např. příležitostné příjmy).

Dle ZDP, § 4 jsou některé příjmy od daně osvobozeny např. dotace z rozpočtu obce a kraje, starobní důchod, dávky sociální péče, zaměstnanecký bonus, daňový bonus atd.

Daň z příjmů PO

Dle ZDP, § 17 jsou poplatníky této daně všechny osoby, které nespádají do kategorie FO, dále organizační složky státu, podílové fondy a fondy penzijních společností. Poplatníky jsou tedy PO, které mají na území ČR organizační složku nebo sídlo.

Předmětem daně jsou dle ZDP, § 18 příjmy ze všech činností a příjmy, které plynou z nakládání s majetkem. Zdaňovacím obdobím může být hospodářský nebo kalendářní rok.

Dle ZDP, § 23 je VH navýšen o částky, které neoprávněně zkracují příjmy, o částky, které nelze zahrnout do nákladů, částky pojistného, které byly sraženy zaměstnavatelem zaměstnanci, ale neodvedeny do konce měsíce, který následuje po uplynutí zdaňovacího období atd.

Dle ZDP, § 25 za náklady vynaložené k zajištění, dosažení a udržení příjmů nelze uznat např. náklady na reprezentaci, daň dědickou a darovací, přesahující náklady za manka a škody, penále, úroky z prodlení s výjimkou smluvních atd.

Jestliže jsou účetní odpisy větší než daňové, rozdíl je přičten k ZD. Naopak, jsou-li daňové odpisy větší než účetní, rozdíl je odečten od ZD.

Předmětem daně nejsou dle ZDP, § 18 např. příjmy, které byly získány nabytím akcií dle zvláštního zákona, zděděním nebo darováním nemovitosti nebo movité věci.

Od daně jsou osvobozeny příjmy dle ZDP, § 19 např. členské příspěvky, výnosy kostelních sbírek, příjmy PGRLF, které tomuto fondu plynou z prodeje cenných papírů v majetku fondu atd.

VH může být snížen o příjmy dle § 23 odst. 3, písm. b) a c). Zde jsou zahrnuty např. příjmy na pojištění, které zaměstnavatel vybral od zaměstnance a o které byl zvýšen VH, jestliže dojde k jejich odvedení.

Tabulka 2.3: Výpočet daně z příjmů PO

Řádek v DP ř. 10	VH (+ zisk / - ztráta)
	Položky zvyšující základ daně
ř. 20	Částky, které neoprávněně zkracují příjmy (§ 23 odst. 3 písm. a), hodnota nepeněžních příjmů (§ 23 odst. 6), pokud nejsou zahrnuty ve VH
ř. 30	Částky, o které se zvyšuje výsledek hospodaření (§ 23 odst. 3 písm. a)
ř. 40	Náklady, které nelze zahrnout do nákladů vynaložených k dosažení, udržení a zajištění příjmů (§ 25 nebo § 24), pokud jsou zahrnuty ve VH
ř. 50	Rozdíl, o který účetní odpisy HM a NM převyšují daňové odpisy (§ 26 - § 33)
ř. 61	Úprava ZD (§23 odst. 8) v případě zrušení poplatníka s likvidací
	Položky snižující základ daně
ř. 100	Příjmy, které nejsou předmětem daně (§18 odst. 2), jestliže jsou zahrnuty ve VH
ř. 110	Příjmy osvobozené od daně (§ 19), jestliže jsou zahrnuty ve VH
ř. 111, 112	Částky, o které může být snížen VH (§ 23 odst. 3 písm. b, c)
ř. 120, 130	Příjmy nezahrnované do ZD (§ 23 odst. 4 písm. a, b)
ř. 140	Příjmy a částky dle § 23 odst. 4 s výjimkou příjmů dle § 23 odst. 4 písm. a) a b) nezahrnované do ZD
ř. 150	Rozdíl, o který daňové odpisy HM a NM převyšují účetní odpisy
ř. 160	Souhrn rozdílů, o které náklady vynaložené na zajištění, udržení a dosažení příjmů převyšují náklady uplatněné v účetnictví
ř. 161	Úprava ZD dle § 23 odst. 8 v případě zrušení poplatníka s likvidací
	= Základ daně
ř. 230	Odečet daňové ztráty (§34 odst. 1)
ř. 240	Odečet dle §34 odst. 9 až 12 a 4 až 8 (např. náklady na výzkum a vývoj)
	Upravený ZD
ř. 260	Odečet hodnoty darů (§ 20 odst. 8)
	Upravený ZD
ř. 290	(Upravený ZD . sazba daně dle § 21)/100
	Daň před slevami
ř. 300	Odečet slev na dani dle § 35
ř. 310	Daň po slevách

Zdroj: Přiznání k dani z příjmů právnických osob, vlastní úprava

Od ZD můžeme odečíst dle ZDP, § 34 daňovou ztrátu, která vznikla v předcházejících 5 zdaňovacích obdobích. Dále můžeme odečíst např. 100 % nákladů na výzkum a vývoj.

ZD snížený dle ZDP, § 34 můžeme dále snížit podle ZDP, § 20 o hodnotu darů nejvýše však do výše 5 % ze ZD sníženého dle ZDP, § 34.

Sazba daně z příjmů PO byla od r. 2000 do r. 2003 ve výši 31%. Od r. 2003 byla sazba snižována. V tab. 2.4 je znázorněn vývoj sazeb daně. V roce 2009 výjimku tvořily investiční fondy, pro které platila 5 % sazba.

Tabulka 2.4: Vývoj sazby daně z příjmů PO

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sazba	31%	28%	26%	24%	24%	21%	20%	19%	19%	19%	19%

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

U daně z příjmů PO může být uplatněna sleva na daň dle § 35 ZDP, např. sleva na zaměstnance se zdravotním postižením, odstupňovaná podle stupně postižení.

Společná ustanovení pro daň z příjmů FO a daň z příjmů PO

Zálohy dle ZDP, § 38a nemusí platit poplatníci, u kterých poslední daňová povinnost nepřesáhla částku 30 000 Kč. Poplatníci, u nichž byla poslední známá daňová povinnost od 30 000 Kč do 150 000 Kč, mají povinnost zaplatit dvě zálohy ve výši 40% poslední tvrzené daně. První záloha musí být zaplacená do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období a druhá musí být zaplacená do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období.

Jestliže poslední známá daňová povinnost přesáhla částku 150 000 Kč, platí poplatníci zálohy čtyřikrát za zdaňovací období, ve výši jedné čtvrtiny předcházející daňové povinnosti. Splatnost první zálohy je stanovena do 15. dne třetího měsíce, druhá záloha do 15. dne šestého měsíce, třetí záloha do 15. dne devátého měsíce a čtvrtá záloha do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období.

2.2.1.2 Daně majetkové

Daň z nemovitosti je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Tato daň je uvalena na pozemky a stavby.

V případě **daně z pozemků** jsou poplatníky daně vlastníci pozemku, organizační složky státu, státní organizace, právnické osoby s právem trvalého užívání, nájemci pozemků atd. Předmětem daně jsou pozemky na území ČR, vedené v katastru nemovitostí. Od daně jsou osvobozeni např. zemědělské pozemky na 5 let, tato lhůta začíná běžet následující rok po ukončení rekultivace a navrácení půdy k zemědělské výrobě. Dále jsou osvobozeni

pozemky orné půdy, chmelnice, vinice, ovocné sady a trvalé travní porosty, jestliže tak obec stanoví obecně závaznou vyhláškou atd. Základem daně je výměra pozemku nebo cena pozemku. Sazba daně je závislá na způsobu využití pozemku a je násobena koeficientem, který je odvozen od umístění stavby.

U staveb jsou poplatníky vlastníci stavby, organizační složky státu, PO s právem trvalého užívání atd. Předmětem daně jsou stavby za splnění určitých podmínek, např. stavby, pro které byl vydán kolaudační souhlas. ZD je zastavěná plocha a sazba daně je určena podle způsobu využití stavby.

Pro nemovitosti obcí může být stanoven místní koeficient, kterým je násobena daň ze staveb, z pozemků, samostatných nebytových prostor, bytů s výjimkou orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů.

Daň silniční je upravena zákonem č.16/1993 Sb., o dani silniční. Předmětem daně jsou vozidla využívána k podnikání, nebo k jiné samostatně výdělečné činnosti. ZD a sazba jsou určeny u osobních vozidel objemem zdvihového motoru a u nákladních vozidel počtem náprav a jejich hmotností.

Daň z převodu majetku podléháji zákonu č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. Sazby u daně dědické a darovací jsou v rozmezí 1 % - 40 % a jejich výše je závislá na vztahu mezi dárce (zůstavitelem) a obdarovaným (dědicem). Sazba daně u daně z převodu nemovitostí je 3 %. ZD je buď cena zjištěná dle posudku znalce, nebo cena sjednaná dohodou. ZD je cena vyšší z těchto dvou cen.

2.2.1.3 Nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty se řídí zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a je v souladu s předpisy EU. Daň hradí konečný spotřebitel v ceně zboží. DPH je státu odváděna postupně, každý výrobce nebo poskytovatel služby odvede DPH ze své přidané hodnoty. V ČR jsou zavedeny dvě sazby - snížená a zvýšená. V tab. 2.5 je znázorněn vývoj sazeb. Snížené sazbě podléhají např. potraviny, rostliny, živá zvířata, krmiva pro zvířata, voda, brožury, letáky, prospekty atd.

Povinnost registrace k DPH mají osoby, jejichž obrat přesáhne 1 milion Kč za předcházejících 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Platba daně závisí na velikosti obratu⁸ plátce daně a je placena čtvrtletně nebo měsíčně.

⁸ „Obrat je souhrn úplat bez daně včetně dotace k ceně, které osobě povinné k dani náleží za uskutečnitelná plnění, kterými jsou dodání zboží, převod nemovitostí a poskytnutí služby, s místem plnění v tuzemsku.” (Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, § 4a).

Tabulka 2.5: Vývoj sazeb DPH

Datum platnosti od - do	Základní sazba daně	Snížená sazba daně
01. 05. 2004 - 31. 12. 2007	19 %	5 %
01. 01. 2008 - 31. 12. 2009	19 %	9 %
01. 01. 2010 - 31. 12. 2011	20 %	10 %
01. 01. 2012 - 31. 12. 2012	20 %	14 %
01. 01. 2013 - 31. 12. 2013	21 %	15 %

Zdroj: zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, vlastní úprava

Spotřební daně jsou upraveny zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Jsou uvaleny státem za účelem regulace určitého druhu zboží, nebo aby zvýšily příjmy státního rozpočtu. Daň je uvalena na líh, pivo, víno, paliva, maziva a tabák. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

Energetické daně jsou upraveny zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Tyto daně jsou uvaleny na plyn, pevná paliva a elektřinu.

2.2.2 Přehled daňových úlev pro zemědělce

Dle **zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů** patří mezi daňové úlevy možnost uplatnění výdajů procentem z příjmů při podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti. Od příjmů ze zemědělství, lesního a vodního hospodářství může být odečteno 80 % z příjmů. Výdaje uplatňované procentem z příjmů může využít poplatník, jehož skutečné výdaje jsou nižší, než výdaje uplatněné procentem z příjmů. Zemědělci si mohou odečíst 80 % z příjmů, což je nejvyšší procento v porovnání s ostatními způsoby podnikání, kde je procento stanoveno v rozmezí 30 % - 60 %. Odečet 80 % z příjmů však není určen jen zemědělcům, ale také pro řemeslné živnosti.

Z předmětu daně jsou vyloučeny dle **zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů** příjmy, které jsou získány převodem majetku mezi blízkými osobami z důvodu předčasné ukončené zemědělské činnosti.

Daňovou úlevou je také dle **zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční** vyloučení zemědělských a lesnických traktorů, jejich přípojných vozidel a dalších zvláštních vozidel podle zvláštního právního předpisu⁹ z předmětu daně.

Významnou úlevou pro zemědělce je dle **zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních** vrácení daně z minerálních olejů osobám, které tyto oleje používají pro zemědělskou výrobu. Neoficiálním názvem této vratky je zelená nafta. FO a PO, které provozují

⁹ U zemědělců se zvláštními vozidly rozumí např. přípojně a samojízdné pracovní stroje.

zemědělskou výrobu, mají nárok na vrácení části daně, kterou zaplatily při nákupu nebo výrobě minerálních olejů. PO a FO, které mají nárok na vrácení daně, jsou v postavení daňových subjektů bez povinnosti registrace. Nárok na navrácení daně vzniká dnem spotřeby uvedených výrobků pro daný účel. Daň je vrácena ve výši 60 % nebo 85 % podle typu minerálního oleje. Nárok na vrácení této daně musí být prokázán dokladem o prodeji minerálních olejů nebo evidencí o skutečné spotřebě těchto olejů. V daňovém přiznání musí být nárok na vrácení daně uplatněn do 25. dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém vznikl nárok na vrácení daně. Nejpozději lze nárok na vrácení daně uplatnit do 6 měsíců od prvního vzniku nároku. Od 1. 1. 2014 bude zrušena vratka daně z minerálních olejů pro zemědělce.

Další daňové úlevy pro zemědělce jsou uvedeny v **zákoně č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí**. Dle § 12 se na ornou půdu, chmelnice, vinice a zahrady nevztahuje místní koeficient, kterým je daň z nemovitosti násobena. Dle § 4 jsou od daně osvobozeny zemědělské pozemky na 5 let a lesní pozemky na 25 let, od roku, který následuje po roce, kdy byla provedena rekultivace a vrácení půdy k zemědělské nebo lesní výrobě. Obecně závaznou vyhláškou, která je vydána obcí mohou být od daně z nemovitosti osvobozeny chmelnice, vinice, orná půda, ovocné sady a trvalé travní porosty. Za daňovou úlevu pro zemědělce může být považováno datum splatnosti daně z nemovitosti dle § 15 zákona o dani z nemovitosti. Poplatníci, kteří provozují zemědělskou výrobu a chov ryb platí daň ve dvou splátkách a to do 31. srpna a do 30. listopadu zdaňovacího období. Další poplatníci platí daň také ve dvou splátkách, ale v jiném termínu, a to do 31. května a do 30. listopadu zdaňovacího období.

Dle **zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty** je zařazena většina zemědělské produkce do snížené sazby daně. Dle Přílohy č. 3, zákona o dani z přidané hodnoty jsou zde zařazeny *"krmiva pro zvířata, živá zvířata, semena, rostliny a přísady, obvykle určené k přípravě potravin, výrobky obvykle používané jako doplněk nebo náhražka potravin a voda"*. Další skupinou zahrnovanou do snížené sazby jsou *"živé dřeviny a jiné rostliny, cibule, kořeny, a podobné; řezané květiny a dekorativní listí"*. Dále zde řadíme *"rostliny a semena."* Naopak většina nákupů podléhá základní sazbě daně. (např. hnojiva, stroje). Za těchto podmínek si mohou zemědělci uplatnit nárok na odpočet daně.

2.3 Popis dotační politiky v agrárním sektoru

"Pojmem dotace se v ekonomii rozumí peněžitý dar nebo daru podobná peněžitá úhrada ze strany státu, zpravidla vlády nebo zákonodárného sboru nebo územněsprávního celku (v ČR kraj, obec nebo městská část) nějakému subjektu v zájmu snížení ceny určitého

statku, jehož poskytování je ve veřejném zájmu"¹⁰. Dotace může být také podpora od soukromého subjektu, pro tento jev je častěji používán pojem charita. Dotace jsou opakem daní, ale někdy může být podpora poskytnuta formou snížení daňové povinnosti (viz. kapitola 2.2.2). Tyto druhy dotací jsou obvykle nazývány daňové úlevy¹¹.

2.3.1 Dotační nástroje v České republice

V ČR jsou dotace rozděleny podle jejich zdrojů financování do dvou velkých skupin. Patří zde dotace vyplácené z fondů EU a národní dotace. Tyto podpory se vzájemně doplňují. V této kapitole jsou popsány jednotlivé dotační programy.

2.3.1.1 Přímé platby

Od roku 2004 jsou v ČR vypláceny jednotné platby na plochu SAPS¹². Po vstupu do EU však nové členské státy nezískaly přímé platby v plné výši, což ztížilo jejich konkurenční postavení oproti státům, které již byly členy EU. Bylo však stanoveno postupné zvyšování přímých podpor, až do úplného dorovnání. Zároveň jsou přímé platby dorovnány z vlastních národních zdrojů. V tab. 2.6 je znázorněno postupné navyšování přímých plateb na plochu. V r. 2013 by měly být jednotné platby na plochu vypláceny v plné výši.

Tabulka 2.6: Navyšování přímých podpor v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výše podpory	25	30	35	40	50	60	70	80	90	100

Zdroj: Vlastní úprava¹³

Dělení přímých plateb:

a) Jednotné platby na plochu (SAPS)

Cílem jednotných plateb je zabezpečit zemědělcům stálé příjmy, bez ohledu na to, co produkují. Zemědělcům jsou vypláceny podpory v závislosti na výměře obdělávané plochy. Zemědělci se tedy mohou snadněji přizpůsobovat poptávce. Žádost o poskytnutí přímé platby je podávána do 15. května kalendářního roku. Hlavní podmínkou pro poskytnutí této dotace je dodržení minimální výměry, která činí nejméně 1 ha zemědělské půdy. Zemědělská půda, na kterou je žádána podpora musí být vedena LPIS¹⁴ a to nejpozději od data podání žádosti do

¹⁰ (Kouřilová, Pšenčík, Kopta, 2009, s. 11)

¹¹ (Kouřilová, Pšenčík, Kopta, 2009)

¹² SAPS - Single Area Payment Scheme

¹³ Přímé platby [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/>

¹⁴ LPIS - Veřejný registr půdy (Land Parcel Identification System)

konce srpna kalendářního roku, ve kterém je žádáno o podporu. Tato podpora je financována z fondů EU, administrace těchto plateb je prováděna SZIF¹⁵.

b) Národní doplňkové platby (Top - up)

Tyto platby jsou vypláceny z rozpočtu ČR a slouží k dorovnání jednotných plateb na plochu. Žádost o poskytnutí této platby je podávána do 15. května kalendářního roku. Žadatel o poskytnutí národní doplňkové platby musí být shodný se žadatelem jednotné platby na plochu. Podmínky pro poskytování plateb Top - up jsou stejné, jako podmínky pro platby SAPS. V případě, že žadatel nebude poskytnuta platba SAPS, nemůže mu být poskytnuta ani platba Top - up. Tyto platby administrativně spravuje SZIF¹⁶.

c) Oddělené platby za cukr

V rámci reformy v roce 2006 byla snižována minimální cena cukrové řepy, která slouží k výrobě cukru. Aby byla pěstitelům nahrazena snížená cena cukrové řepy, byla zavedena oddělená platba za cukr. V nových členských státech je tato podpora financována ze zdrojů EU, ale státy si sami určují způsob rozdělování plateb za cukr. Administraci těchto plateb provádí SZIF¹⁷.

d) Oddělené platby za rajčata

Tyto platby jsou vypláceny od roku 2008 a v ČR jsou určeny pouze pěstitelům rajčat, která jsou určena ke zpracování. Dotace na rajčata je poskytována pouze z fondů EU a administrativně tuto dotaci spravuje SZIF¹⁸.

2.3.1.2 Program rozvoje venkova ČR na období 2007 až 2013

Prostřednictvím tohoto programu jsou poskytovány podpory od EU z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Hlavním řídicím orgánem tohoto programu je Ministerstvo zemědělství ČR. Hlavním zprostředkovatelem programu je SZIF.

¹⁵ SZIF - Státní zemědělský intervenční fond

¹⁶ Národní doplňkové platby [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/narodni-doplňkove-platby/>

¹⁷ Oddělené platby za cukr [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/oddelen-platba-za-cukr/>

¹⁸ Oddělené platby za rajčata [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/oddelen-platba-za-rajcata/>

Program má 4 osy:

I. Osa - úkolem této osy je zajistit konkurenceschopnost v zemědělství a lesnictví. Hlavní prioritou je modernizovat zemědělské podniky a provádět pozemkové úpravy. Mezi hlavní podpory patří modernizace zemědělských podniků, investice do lesů, přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, pozemkové úpravy, odborné vzdělání a informační činnost, zahájení činnosti mladých zemědělců, předčasné ukončení zemědělských podniků, využívání poradenských služeb.

II. Osa - tato osa je zaměřena na zlepšení životního prostředí a krajiny, na vývoj a uchování zemědělských a lesnických systémů, na chránění půdy a vody a na snížení vypouštění skleníkových plynů. Hlavními podporami v této ose jsou:

- LFA¹⁹ platby za přírodní znevýhodnění, poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech. Touto platbou jsou podporováni zemědělci, kteří hospodaří v oblastech s horšími podmínkami pro zemědělství, dále je zaměřena na rozvoj venkova a na zajištění stabilních příjmů pro zemědělce.
- Platby v rámci oblastí NATURA 2000 jsou určeny zemědělcům na ochranu venkovské krajiny, na zajištění příjmů zemědělcům a na podporu hospodaření, které nepoškozuje životní prostředí.
- Agroenvironmentální opatření mají za úkol podporovat zemědělství v souladu s ochranou životního prostředí a krajiny.
- Zalesnění zemědělské půdy, lesnicko-environmentální platby, obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesa.

III. Osa - je zaměřena na podporu životních podmínek ve venkovských oblastech. Mezi hlavní cíle této osy patří vytváření nových pracovních míst na venkově, pozvednutí kvality života na venkově, ochrana kulturních památek a v neposlední řadě je touto osou podporováno využívání obnovitelných zdrojů.

IV. Osa - má za cíl zlepšit kvalitu života na venkově²⁰.

2.3.1.3 Operační program Rybářství na období 2007 až 2013

Prostřednictvím tohoto programu jsou čerpány finanční prostředky z Evropského rybářského fondu. Tato podpora slouží k prosazování cílů Společné rybářské politiky ES²¹.

¹⁹ LFA - méně příznivé oblasti (Less Favoured Areas)

²⁰ Program rozvoje venkova na období 2007 - 2013 [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>

²¹ Operační program Rybářství [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi/>

2.3.1.4 Dotace v rámci společné organizace trhu

Tyto dotace jsou rozděleny na dvě části, a to na rostlinnou a živočišnou výrobu. Hlavním cílem je regulovat nabídku výrobků, aby nedocházelo k jejím výkyvům²².

2.3.1.5 Národní dotace

Národní dotace jsou čerpány pouze z národních zdrojů České republiky. Dotace jsou rozděleny na dotace v zemědělství a potravinářství, dotace ve vodním hospodářství, dotace v lesním hospodářství a rybářství, genetické zdroje²³ a dotace nestátním neziskovým organizacím²⁴.

2.3.1.6 Programy podpory PGRLF

Tyto programy jsou určeny k podpoře podnikání, zejména na podporu dlouhodobých investičních záměrů s cílem modernizovat, zvyšovat efektivnost, snižovat výrobní náklady atd. Podpora je rozdělena na dva okruhy:

- **program zemědělec**, jehož cílem je vytvořit dobré podmínky pro zemědělce, např. investice do strojního zařízení,
- **program půda** - podporuje nákup nestátní zemědělské půdy a trvalých porostů (např. sady, vinice atd.) s hlavním cílem hospodařit na této půdě²⁵.

2.3.2 Subjekty vyplácející dotace

Po vstupu České republiky do Evropské unie můžeme rozdělit zdroje, ze kterých jsou vypláceny dotace, na dvě části. Zemědělcům jsou vypláceny dotace z evropských a národních fondů.

- **Ministerstvo zemědělství** - podporuje zemědělství za využití dotací, rozpočtových opatření a ustanovení vlády. *"Ve spolupráci se SZIF provádí opatření společných organizací trhů Evropské unie, přímé platby, národní doplňkové platby k přímým podporám, programy strukturální podpory a programy rozvoje venkova"*²⁶.
- **Státní zemědělský intervenční fond** - je platební agentura, prostřednictvím které jsou poskytovány podpory z EU a národních fondů. Podpory z EU jsou poskytovány

²² Společná organizace trhu [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dotace-v-ramci-sot/>

²³ Genetický zdroj je živý materiál, který obsahuje geny např. kulturní plodiny a plemena.

²⁴ Národní dotace [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/>

²⁵ Programy podpory PGRLF [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/podpurny-a-garanci/>

²⁶ Ministerstvo zemědělství [online]. [3. 4. 2012]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/o-ministerstvu/>

Evropským zemědělským záručním fondem, Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova a Evropským rybářským fondem²⁷.

- **Podpůrný a garanční, rolnický a lesnický fond, a.s.** - je jedním z hlavních pilířů Ministerstva zemědělství, prostřednictvím kterého jsou vypláceny podpory. PGRLF je akciová společnost, kde 100% akcií vlastní ČR. Tento fond slouží k zajištění záruk a náhrad úroků z úvěrů²⁸.

2.3.3 Vliv dotací na účetnictví a daň z příjmů

Dotace jsou jako finanční transfery poskytovány z různorodých zdrojů. Můžou být poskytovány v podobě kompenzace nákladů, vyrovnání závazků, pořízení majetku nebo služeb apod. Všechny varianty použití dotací eviduje účetnictví. Účetnictví tedy slouží k evidenci dotací, jako podklad k řízení podniku, ke kontrole dodržení limitu a pravidel, která se týkají dotací. Pomocí účetnictví je hodnocen vliv dotací na výsledek hospodaření.

2.3.3.1 Zásady účtování o dotacích

Dotace vstupuje do účetnictví v okamžiku přislíbení dotace, což je nárok na dotaci. Jedná se o krátkodobou pohledávku vůči veřejným rozpočtům, které poskytují dotace. V okamžiku přijetí dotace je uhrazena pohledávka a zároveň se zvyšují peněžní prostředky účetní jednotky nebo se snižuje ocenění dlouhodobého majetku. Do posledního okamžiku úhrady dotace však není jistá výše smluvené dotace, proto je dotace vyjádřena dohadným účtem aktivním (388). Podání žádosti o dotaci, schválení jejího přidělení a její uskutečnění může být provedeno v různých účetních obdobích. V této kapitole bude vysvětleno účtování dvou základních druhů dotací, a to dotací provozních a investičních²⁹.

Provozní dotace slouží k úhradě provozních nákladů a jsou součástí výnosů. V okamžiku nároku na dotaci vznikne podniku pohledávka vůči subjektu, který vyplácí dotace viz. tab. 2.7. V okamžiku úhrady dotace pohledávka zanikne a na běžný účet jsou připsány peněžní prostředky. Čerpání dotace je pro firmu provozním výnosem. Aby byl dodržen akruální princip³⁰, využívá účetní jednotka dohadný účet aktivní, který je ve chvíli úhrady rozpuštěn. Dohadná pohledávka je nahrazena pohledávkou, u které je známá její výše³¹.

²⁷ SZIF: O nás [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/co-je-szif>

²⁸ PGRLF: O společnosti [online]. [3. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/pgRLF/pgRLF.php>

²⁹ (Kouřilová, Pšeník, Kopta, 2009).

³⁰ Akruální princip - účtování účetních případů do období, se kterým časově a věcně souvisí.

³¹ (Kouřilová, Pšeník, Kopta, 2009).

Tabulka 2.7: Účtování provozní dotace

Účtování dotací za použití pohledávky			Použití časového rozlišení		
	MD	D		MD	D
1. Nárok na dotaci	378	346	1. Schválení dotace	388	648
2. Příjem dotace	221	378	2. Získání dotace	346	388
3. Čerpání dotace	346	648	3. Úhrada dotace	221	346

Zdroj: (Kouřilová, Pšenčík, Kopta, 2009), vlastní úprava

Investiční dotace nejsou součástí výnosů a používají se na pořízení DM. Činnosti, které jsou spojeny s projektem na pořízení dlouhodobého majetku, probíhají ve většině případů dříve, než je vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. Účetní jednotka většinou financuje pořízení dlouhodobého majetku z vlastních zdrojů a až následně je jí poskytnuta dotace, kterou si sníží ocenění dlouhodobého majetku. Cena je snížena o dotaci až v okamžiku, kdy je potvrzeno poskytnutí dotace.

V případě, že podnik pořídí a zařadí dlouhodobý majetek ve stejném zdaňovacím období, současně zažádá o přidělení dotace a splní všechny podmínky, avšak investiční dotace ještě není poskytnuta, měl by podnik tuto dotaci zachytit v účetnictví na dohadné účty a sám odhadnout výši této dotace. V dalších účetních obdobích je poskytnut příslib investiční dotace a dohadná pohledávka je nahrazena pohledávkou skutečnou³².

Tabulka 2.8: Účtování dotace na dohadné účty

	MD	D
1. předpokládaná dotace	38x	04x
2. zařazení DM	02x	04x
3. příslib dotace	34x	38x

Zdroj: (Kouřilová, Pšenčík, Kopta, 2009) vlastní úprava

I za předpokladu, že jsou všechny výše uvedené účetní případy uskutečněné v jednom zdaňovacím období, je vhodné účtovat pomocí dohadných účtů. V tab. č. 2.9 je zobrazeno pořízení dlouhodobého majetku v běžném období a podání žádosti o dotaci v dalším účetním období.

³² (Kouřilová, Pšeník, Kopta, 2009).

Tabulka 2.9: Účtování dotací

Běžné období			Následující období		
	MD	D		MD	D
1. cena pořízení	042	321	4. schválení žádosti o dotaci	388	022
2. zařazení do užívání	022	042	5. přidělení dotace	346	388
3. zúčtování odpisů	551	082	6. přijetí platby na BÚ	221	346
			7. odpisy	551	082
			8. storno odpisů - za minulý rok	082	551

***Zdroj:** (Kouřilová, Pšenčík, Kopta, 2009), vlastní úprava*

Dotaci můžeme účtovat také jako výnos příštího období, viz. tab. 2.10.

Tabulka 2.10: Účtování dotací s využitím výnosů příštího období

	MD	D
1. pořízení dotace	022 (042)	321
2. příjem dotace	221	384
3. časové rozlišení	346	384

***Zdroj:** (Kouřilová, Pšenčík, Kopta, 2009), vlastní úprava*

2.4 Vazby mezi daní z příjmů a dotacemi

Předmětem daně z příjmů jsou vždy provozní dotace, které účtujeme do výnosů, ovlivňují nám tedy výsledek hospodaření. Po zaúčtování do výnosů se zvýší ZD a tedy i daňové zatížení. Naopak investiční dotace jsou od daně osvobozeny, a proto nejsou účtovány do výnosů. U investičních dotací je vstupní cena pořízeného majetku pro odepisování snížena o hodnotu dotace. Odpisy vstupující do nákladů jsou menší, než při odepisování z plné ceny a z tohoto důvodu zvyšují výsledek hospodaření a zároveň se zvyšuje ZD a daň. Při odepsání plné ceny, by byly odpisy vyšší a při zahrnutí odpisů do nákladů by byl výsledek hospodaření nižší a byla by tedy odvedena i nižší daň ³³.

2.5 Finanční analýza

2.5.1 Pojetí finanční analýzy

Pomocí finanční analýzy je hodnocen finanční stav podniku. Jejím prostřednictvím jsou také získávány informace o ziskovosti podniku a je analyzována kapitálová struktura.

³³ (Kouřilová, Pšenčík, Kopta, 2009)

Dále zjišťuje, zda je v podniku hospodařeno efektivně s aktivy, zda je podnik schopen splácet včas své závazky a další důležité skutečnosti. Finanční analýza pomáhá manažerům firmy při finančním rozhodování. Pomocí analýzy jsou zjišťovány informace o minulém a současném vývoji firmy, tyto informace můžou sloužit i pro analýzu budoucího vývoje podniku ³⁴.

2.5.1.1 Uživatelé finanční analýzy

Kromě manažerů využívají finanční analýzu také obchodní partneři, investoři, zaměstnanci, zahraniční instituce, státní instituce, konkurenti, auditoři, burzovní makléři a také odborná veřejnost. Každá z těchto skupin dává přednost jiným informacím. Pro vlastníky podniku je důležitá ziskovost vloženého kapitálu, u věřitelů je důležitá likvidita a solventnost podniku. Státní instituce se zajímají o ziskovost podniku a o schopnost odvádět daně do státního rozpočtu. Konkurenti se chtějí hlavně inspirovat od dobře hospodařících podniků. Investoři se zajímají o finanční zdraví podniku, které ovlivňuje jejich investiční záměry. Zaměstnanci se zajímají především o výši mzdy a o dlouhodobé fungování podniku ³⁵.

2.5.1.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Úspěšná finanční analýza je postavena na kvalitních zdrojích informací. Informační zdroje jsou rozděleny do tří skupin:

- zdroje finančních informací - jsou čerpány z finančního a vnitropodnikového účetnictví. Zahrnují informace od finančních analytiků, manažerů a výroční zprávy. Patří zde i informace z vnějšku podniku např. burzovní zpravodajství, zprávy od emitentů cenných papírů atd.
- Kvantifikované nefinanční informace - zde jsou zahrnovány podnikové evidence, podnikové statistiky, podnikové plány, budoucí vývoj techniky atd.
- Nekvantifikované informace - zde jsou zahrnuty komentáře vedoucích pracovníků a manažerů, zprávy auditorů, odborný tisk, předpovědi do budoucna a hodnocení.

Hodnocení a rozhodování je založeno na znalostech, které získáváme především prostřednictvím dat. Data jsou hlavní součástí finanční analýzy. Informace, které jsou potřebné pro finanční analýzu, jsou brány především z finančního účetnictví, které je poskytování informací uzpůsobeno. Finanční účetnictví obsahuje účetní výkazy, prostřednictvím kterých je poskytován *"věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční*

³⁴ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

³⁵ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

*situace účetní jednotky*³⁶. Účetní výkazy jsou obsaženy v účetní závěrce. Účetní závěrka obsahuje rozvahu, výkaz zisků a ztrát, přehled o peněžních tocích a přílohy. Samotné účetnictví však neanalyzuje finanční zdraví podniku, slouží jen k předávání informací. Až prostřednictvím finanční analýzy je hodnocen stav podniku. Finanční analýza poměřuje jednotlivá data mezi sebou navzájem, což umožňuje dospět k určitým závěrům³⁷.

Popis účetních výkazů:

a) Rozvaha - je hlavním účetním výkazem, informuje o majetkové struktuře podniku a o zdrojích financování tohoto majetku viz. tab. 2.11. Je sestavována k určitému datu a základní podmínkou je rovnost aktiv a pasiv.

Tabulka 2.11: Struktura rozvahy

AKTIVA		PASIVA	
A.	Pohledávky za upsaný ZK	A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.III.	Rezervní fondy
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A.IV.	VH minulých let
		A.V.	VH běžného úč. období
C.	Oběžná aktiva	B.	Cizí zdroje
C.I.	Zásoby	B.I.	Rezervy
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	B.II.	Dlouhodobé závazky
C.III.	Krátkodobé pohledávky	B.III.	Krátkodobé závazky
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci
D.	Časové rozlišení	C.	Časové rozlišení

Zdroj: (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 23)

b) Výkaz zisku a ztrát - Význam výkazu zisku a ztrát spočívá v informování o úspěšnosti podniku a schopnosti zhodnotit vložený kapitál. Určuje, které náklady a výnosy se podílely na tvorbě výsledku hospodaření. Zobrazuje vztah výnosů, které byly vytvořeny v určitém období a nákladů, které byly vynaloženy na jejich dosažení. Ve VZZ je uplatněn aktuální princip.

³⁶ (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, §7)

³⁷ (Holečková, 2008).

Tabulka 2.12: Výkaz zisků a ztrát

1. OBCHODNÍ ČINNOST
= obchodní marže (+ tržby za prodej zboží, - náklady na prodané zboží)
2. OBCHODNÍ ČINNOST
+ tržby za prodej vlastních výrobků, aktivace (materiálu, zboží, DM atd.)
- výkonová spotřeba (materiál, energie, služby)
+/- změna stavu zásob vlastní činnosti
= Přidaná hodnota
- osobní náklady, daně a poplatky, odpisy DHM a DNM, ostatní provozní výnosy a náklady
= Provozní výsledek hospodaření
3. FINANČNÍ ČINNOST
+ finanční výnosy
- finanční náklady
= Finanční výsledek hospodaření
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
+/- FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
- daň z příjmů za běžnou činnost
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
4. MIMOŘÁDNÁ ČINNOST
+ mimořádné výnosy
- mimořádné náklady
- daň z příjmů z mimořádné činnosti
= MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST
+ MIMOŘÁDNÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
= VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ

Zdroj: (Holečková, 2008, s. 33), vlastní úprava

c) **Cash flow** - je přehled o peněžních příjmech a výdajích. Přehled o peněžních tocích pomáhá zajišťovat likviditu podniku a vysvětluje důvody úbytku a přírůstku peněžních prostředků. Pro některé podniky je stav peněžních prostředků důležitější než zisk. Protože pokud podnik nemá peníze pro každodenní potřebu, může být ohrožena jeho existence. Cash flow je rozdělen na:

- **provozní činnost** - jedná se o běžnou činnost, z finančního hlediska je nejdůležitější činností, je zde zahrnuta základní výdělečná činnost společnosti,
- **investiční činnost** - zahrnuje prodej a nákup DM a další činnosti, které souvisejí s poskytováním půjček, úvěrů a výpomocí, které nejsou zahrnuty do provozní činnosti,

- **finanční činnost** - prostřednictvím této činnosti dochází ke změnám u vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků³⁸.

d) Příloha k účetní závěrce - má za cíl objasňovat skutečnosti z účetní závěrky, které jsou důležité především pro externí uživatele. Příloha je užívána k doplnění a vysvětlení rozvahy a výkazu zisků a ztrát. V příloze jsou zahrnuty informace např. o využitých účetních metodách, odpisování, rezervách, leasingu atd.³⁹

2.5.2 Metody finanční analýzy

Mezi základní metody finanční analýzy patří:

- **analýza absolutních dat** - pomocí této analýzy je analyzována majetková a finanční struktura za pomoci horizontální a vertikální analýzy,
- **analýza rozdílových ukazatelů**,
- **analýza poměrových ukazatelů** - je zde analyzována rentabilita, aktivita, likvidita, zadluženost, produktivita, ukazatele kapitálového trhu atd.,
- **analýza soustav ukazatelů** - je zde zahrnut např. pyramidový rozklad a matematicko-statistické metody⁴⁰.

V této práci bude blíže popsána analýza absolutních dat a analýza poměrových ukazatelů, protože jsou využity v praktické části práce.

2.5.2.1 Analýza absolutních dat

Pomocí horizontální analýzy je zachycen vývoj absolutních ukazatelů v čase, změny jsou vyjádřeny pomocí absolutních ukazatelů nebo procentem. Komparace dat je prováděna po řádcích – horizontálně. Hlavním cílem analýzy je změřit změnu jednotlivých dat a intenzitu této změny.

- **Výpočet absolutní výše změny**

$$\text{absolutní změna} = \text{hodnota}_t - \text{hodnota}_{t-1} \quad (2.1)$$

³⁸ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

³⁹ (Holečková, 2008).

⁴⁰ (Sedláček, 2011)

- **Výpočet procentní změny**

$$\text{procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota}_{t-1}} \cdot 100 \quad (2.2)$$

U **Vertikální analýzy** se na jednotlivá data je pohlíženo ve vztahu k určité veličině, určuje se procentní podíl jednotlivých položek k vybranému základu. Základnou u rozvahy může být suma aktiv nebo pasiv a u výkazu zisku a ztrát jsou to celkové výnosy nebo celkové náklady. Při výpočtu se postupuje odshora dolů v jednotlivých letech, proto se analýza označuje jako vertikální. Jestliže vedle sebe máme údaje za více let, můžeme navíc identifikovat změny jednotlivých položek v čase⁴¹.

2.5.2.2 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou hlavním nástrojem finanční analýzy. Za pomoci těchto ukazatelů jsou získávány rychlé informace o finančním stavu podniku. Tyto ukazatele určují vzájemný vztah mezi jednotlivými položkami na základě jejich podílu. V této práci budou využity jen některé ukazatele a ty zde budou zároveň popsány.

a) Ukazatele zadluženosti

Prostřednictvím ukazatelů zadluženosti je měřena výše rizika, které podnik nese při určitém poměru vlastních a cizích zdrojů. Se vzrůstající zadlužeností roste i riziko, že podnik nebude schopen splácet své závazky. Na druhou stranu určitá zadluženost je pro firmu přínosem, protože cizí kapitál je levnější než vlastní. To je zapříčiněno daňovým efektem - za pomoci úroků, které patří do nákladů je snižován zisk a firma tak odvede nižší daň. Za pomoci úroků je tedy snižováno daňové zatížení. Analýza zadluženosti zahrnuje tyto ukazatele:

- **Celková zadluženost**

Jedná se o hlavní ukazatel zadluženosti. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je mezi 30 - 60 %. Pro různá odvětví se však tato hodnota liší. Jestliže hodnota ukazatele celkové zadluženosti bude vyšší, bude pro podnik těžké získat další zdroje. Věřitelé by podniku nechtěli půjčovat peníze, nebo by požadovali vyšší úročení půjčených zdrojů⁴².

⁴¹ (Holečková, 2008).

⁴² (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad (2.3)$$

- **Míra zadluženosti**

Čím vyšší jsou dluhy podniku, tím vyšší bude míra zadluženosti. Tento ukazatel je významný např. za předpokladu, že podnik žádá o nový úvěr. Banka sleduje míru zadlužení v čase, a zda se podíl cizích zdrojů zvyšuje nebo snižuje. Koeficient ukazuje, do jaké míry jsou ohroženy nároky věřitelů⁴³.

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (2.4)$$

- **Finanční nezávislost**

Pomocí tohoto ukazatele je znázorněna finanční samostatnost podniku. Doplnjuje ukazatel celkové zadluženosti, jejich součet by se měl rovnat jedné. Spolu s ukazatelem celkové zadluženosti informují o skladbě kapitálu podniku⁴⁴.

$$\text{Finanční nezávislost} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad (2.5)$$

- **Úrokové krytí**

Ukazatel podává informaci o tom, kolikrát zisk převyšuje placené úroky. Zisk, který je vyprodukovaný cizím kapitálem, by měl vystačit na zaplacení nákladů na vypůjčený kapitál. Za předpokladu, že se úrokové krytí rovná 1, zisk postačí pouze na splacení úroků a na akcionáře už nezbude nic⁴⁵. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je vyšší než 5⁴⁶.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Nákladové úroky}} \quad (2.6)$$

⁴³ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

⁴⁴ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

⁴⁵ (Sedláček, 2011).

⁴⁶ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

Dalšími ukazateli jsou úrokové zatížení, doba splacení úroků, krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem atd.⁴⁷ V této práci však nebudou využity, proto zde nejsou dále popsány.

b) Rentabilita

Slouží k vyjádření výnosnosti vkládaného kapitálu. Nejčastěji používáme pro měření rentability tyto ukazatele:

- **Rentabilita tržeb (Return On Sales – ROS)**

Pomocí tohoto ukazatele je vyjádřen zisk ve vztahu k tržbám. Zobrazuje také ziskovou marži, která hodnotí úspěšnost podniku. Tento ukazatel měří, kolik zisku připadá na 1 Kč celkových tržeb. Zisk v čitateli může být po zdanění, před zdaněním nebo před úroky a zdaněním⁴⁸. Do jmenovatele jsou dosazovány tržby tvořící provozní výsledek hospodaření, ale můžou zde být dosazeny i celkové tržby, např. při použití čistého zisku místo provozního výsledku hospodaření⁴⁹.

$$ROS = \frac{Zisk}{Tržby} \quad (2.7)$$

- **Rentabilita celkového kapitálu (Return On Assets – ROA)**

Cílem Rentability celkového kapitálu je znázornit vztah mezi ziskem a aktivy, která jsou investována do podnikání bez ohledu na to, odkud jsou financována. Tímto ukazatelem je měřena výkonnost podniku⁵⁰.

$$ROA = \frac{EBIT}{Aktiva} \quad (2.8)$$

- **Rentabilita vlastního kapitálu (Return On Equity – ROE)**

Pomocí tohoto ukazatele je zjišťováno, zda vlastní kapitál přináší vlastníkům dostatečný výnos a zda je využíván s intenzitou, která odpovídá investičnímu riziku.

⁴⁷ (Sedláček, 2011).

⁴⁸ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

⁴⁹ (Růžicková, 2010).

⁵⁰ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

Z pohledu investora je důležité, aby ukazatel ROE byl vyšší, než úroky, které by získal při jiném způsobu investování (např. z majetkových cenných papírů, z obligací)⁵¹.

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní\ kapitál} \quad (2.9)$$

- **Ukazatel rentability dlouhodobých zdrojů (Return On Capital Employed – ROCE)**

Ukazatel ROCE udává vztah hrubého zisku a veškerého kapitálu v podniku, který nese náklad - úrok⁵².

$$ROCE = \frac{EBIT}{Úplatný\ kapitál} \quad (2.10)$$

Další ukazatele rentability zde nejsou popsány, protože nebudou využity v této práci.

c) Aktivita

Pomocí těchto ukazatelů se v podniku měří efektivita hospodaření s aktivy.

- **Obrat aktiv**

Pomocí obratu aktiv je určen počet obrátek aktiv za určitou dobu. Čím větší je hodnota tohoto ukazatele, tím lépe. Nejnižší doporučená hodnota ukazatele je 1. Nízká hodnota ukazatele znamená neefektivní využití majetku podniku. Ve jmenovateli můžeme aktiva nahradit dlouhodobým majetkem nebo zásobami. Ukazatel obratu dlouhodobého majetku se zabývá pouze posouzením používání investičního majetku. Ukazatele obratu aktiv a dlouhodobého majetku jsou ovlivněny mírou odepsání majetku, čím vyšší je míra odepsání, tím je větší ukazatel obratu. Pokud je ukazatel obratu zásob vyšší, znamená to, že podnik nemá nadbytečné zásoby, které by vyžadovaly další financování. Nadbytečné zásoby vyžadují vyšší náklady na skladování a jsou v nich zadrženy finanční prostředky. Nízká hodnota ukazatele znamená, že podnik má zastaralé zásoby⁵³.

⁵¹ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

⁵² (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

⁵³ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

$$Obrat\ aktiv = \frac{Tržby}{Aktiva} \quad (2.11)$$

- **Doba Obratu**

Cílem ukazatele je vyjádřit dobu jednoho obratu. Za x ve vzorci 2.12 můžeme dosadit průměrný stav zásob, pohledávek z obchodních vztahů a krátkodobých závazků z obchodních vztahů. U zásob ukazatel udává dobu od přechodu z peněžních prostředků přes výrobky a zboží opět na peněžní formu. U pohledávek ukazatel vyjadřuje dobu od prodeje na obchodní úvěr až po úhradu. Ukazatel doby obratu závazků udává období od vzniku závazku až po jeho zaplacení⁵⁴.

$$Doba\ Obratu = \frac{x}{Tržby} \cdot 360 \quad (2.12)$$

d) Likvidita

Likviditou je vyjádřena schopnost splácet své závazky. U likvidity poměříme to, čím platíme, s tím co je nutné uhradit⁵⁵.

- **Běžná likvidita**

Běžná likvidita ukazuje, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky. Do výpočtu by neměly vstupovat neprodejné zásoby, pohledávky po lhůtě splatnosti a nedobytné pohledávky. Pro tento ukazatel je doporučená hodnota v rozmezí 1,5 - 2,5. Je-li hodnota ukazatele rovna 1 nebo menší než 1, je likvidita podniku riziková. Pokud je likvidita příliš vysoká, je zbytečně vysoká hodnota ČPK a v podniku je drahé financování⁵⁶.

$$Běžná\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva}{krátkodobé\ závazky} \quad (2.13)$$

⁵⁴ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

⁵⁵ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

⁵⁶ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

- **Pohotová likvidita**

Pro tento ukazatel je doporučená hodnota v rozmezí od 1 - 1,5. Jestliže ukazatel klesne pod 1, podnik by měl rozprodat část svých zásob. Z ukazatele jsou vyloučeny zásoby, protože se jedná o nejméně likvidní majetek⁵⁷.

$$Pohotov\acute{a}\ likvidita = \frac{ob\acute{e}žná\ aktiva - zásoby}{krátkodobé\ závazky} \quad (2.14)$$

- **Okamžitá likvidita**

Vyjadřuje schopnost podniku splácet právě splatné závazky. Ukazatel by se měl pohybovat v rozmezí 0,2 - 0,5. Příliš vysoká hodnota ukazatele dokazuje neefektivní používání peněžních prostředků. Za peněžní prostředky jsou dosazeny peníze v hotovosti, na běžném účtu a dále peněžní ekvivalenty⁵⁸.

$$Okamžitá\ likvidita = \frac{krátkodobý\ finanční\ majetek}{krátkodobé\ závazky} \quad (2.15)$$

⁵⁷ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

⁵⁸ Peněžní ekvivalenty jsou „volně obchodovatelné krátkodobé CP, splatné dluhy, směnečné dluhy a šeky“ (Sedláček, 2011, s. 67).

3 Analýza současného stavu v konkrétním zemědělském podniku

V této kapitole bude charakterizován konkrétní zemědělský podnik, u kterého bude provedena finanční analýza za období 2009 - 2011.

3.1 Profil společnosti Zepo Loukov, a. s.

Společnost Zepo Loukov, a. s. vznikla dne 5. 2. 1998 zápisem do Obchodního rejstříku v Brně. Společnost je vedena v oddílu B pod číslem vložky 2466. Tato společnost byla založena členskou schůzí bývalého zemědělského družstva Loukov. Sídlem společnosti je obec Loukov, která se nachází ve Zlínském kraji. Společností je obhospodařováno 1040 ha zemědělské půdy. Půda je rozložena na katastrálním území okolních obcí. Mezi tyto obce patří Libosváry, Osíčko, Loukov a částečně území obcí Chvalčova, Horního Újezdu a Provodovic.

3.1.1 Základní kapitál

V roce vzniku společnosti bylo základní jmění ve výši 51 000 000 Kč. Celý základní kapitál byl splacen peněžitými a nepeněžitými vklady. Od této doby byl základní kapitál snížen na 31 183 100 Kč. Ke snížení základního kapitálu došlo dne 14. 6. 2004, kdy valná hromada odsouhlasila zničení části vlastních akcií, dále byla základním kapitálem uhrazena část ztráty z minulých let. Hlavním akcionářem společnosti je AG Ditana, s.r.o, která vlastní 57,9 % akcií. Zbýlých 42,1 % je rozděleno mezi drobné akcionáře. V tab. 3.1 je přehledně znázorněn podíl akcionářů na ZK.

3.1 Tabulka: Podíl společníků na základním jmění v r. 2011

Název osoby	Počet osob	Absolutní částka (Kč)	Podíl na ZK (v %)
AG Ditana, s.r.o.	1	18 061 550	57,9
drobní akcionáři	180	13 121 550	42,1
celkem	181	31 183 100	100

Zdroj: Výroční zpráva Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

3.1.2 Předmět podnikání

Předmětem podnikání společnosti je

- zemědělská výroba,
- nákup zemědělských výrobků, které jsou následně prodány nebo zpracovány,
- oprava silničních vozidel a pracovních strojů,
- zhotovení zařízení a strojů pro určitá hospodářská odvětví,

- nákladní doprava,
- nákup zboží za účelem dalšího prodeje,
- pronájem nemovitých a movitých věcí,
- kovoobráběčství,
- zámečnictví.

Společnost je zaměřena především na zemědělskou výrobu a následně její zpracování nebo prodej. Jedná se o běžnou zemědělskou výrobu na orné půdě a travním porostu. Rostlinná produkce je zaměřena na obilniny, především na pšenici ozimnou a pšenici jarní. Další produkce zahrnuje cukrovou řepu, řepku ozimnou, kukuřici, sóju, slámu a seno. V roce 2007 byla ukončena produkce mléka z ekonomických důvodů. Živočišná produkce byla přeorientována na chov krav bez produkce mléka a chov býků. Pastevním chovem je zajištěna údržba krajiny.

3.1.3 Struktura zaměstnanců ve společnosti

Řídící organizační strukturu tvoří ředitel - prokurista, představenstvo, předseda představenstva, místopředseda představenstva, valná hromada a dozorčí rada. Ve společnosti pracuje v současnosti 18 zaměstnanců, z toho jsou 3 řídící pracovníci. V tab. 3.2 je znázorněno postupné snižování počtu zaměstnanců. Pokles zaměstnanců je způsoben především z důvodů úsporných opatření.

Tabulka 3.2: Vývoj struktury zaměstnanců ve společnosti Zepo Loukov, a.s. (počet osob)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
zaměstnanci	43	34	31	36	26	21	21	17	15
řídící pracovníci	4	4	4	3	3	3	3	3	3
celkem	47	38	35	39	29	24	24	20	18

Zdroj: Výroční zprávy Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

S klesajícím počtem zaměstnanců jsou snižovány i celkové osobní náklady na zaměstnance, což je znázorněno v tab. 3.3. V roce 2011 byly osobní náklady nepatrně navýšeny, z důvodu zvýšení mzdových nákladů a nákladů na sociální zabezpečení.

Tabulka 3.3: Vývoj osobních nákladů na zaměstnance (v tis.)

	2003	2004	2005	2009	2010	2011
ON na zaměstnance	7549	7354	6275	6249	5033	5059
ON na řídicí pracovníky	992	872	1187	514	438	444
celkem	8541	8226	7462	6763	5471	5503

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

3.2 Zhodnocení finančního zdraví společnosti Zepo Loukov, a. s.

Tato kapitola je zaměřena na zhodnocení finančního zdraví společnosti Zepo Loukov, a.s. Bude zde provedena finanční analýza pomocí základních ukazatelů. Jsou zde využity dvě metody finanční analýzy, a to analýza absolutních ukazatelů a analýza poměrových ukazatelů. Je zde hodnoceno období 2009 - 2011.

3.2.1 Horizontální analýza

V této kapitole bylo využito horizontální analýzy k vyjádření absolutních a relativních změn majetkové struktury podniku. Byl zde analyzován vývoj aktiv a pasiv.

3.2.1.1 Horizontální analýza aktiv

Tabulka 3.4: Vývoj struktury aktiv v letech 2009 - 2010

Položka	Rok			
	2009/2010		2010/2011	
	Absolutní změna (tis. Kč)	Relativní změna (v %)	Absolutní změna (tis. Kč)	Relativní změna (v %)
AKTIVA CELKEM	-5166	-11,05	4309	10,36
Dlouhodobý majetek celkem	-2540	-8,61	-788	-2,92
Dlouhodobý hmotný majetek	-2540	-8,62	-788	-2,93
Dlouhodobý finanční majetek	0	0,00	0	0,00
Oběžná aktiva celkem	-2480	-14,52	5058	34,64
Zásoby	-1041	-10,00	3059	32,63
Dlouhodobé pohledávky	207	28,05	-369	-39,05
Krátkodobé pohledávky	-1998	-37,14	2467	72,97
Krátkodobý finanční majetek	352	63,88	-99	-10,96
Časové rozlišení	-146	-82,49	39	125,81

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

V tab. 3.4 je popsán vývoj celkových aktiv a jejich jednotlivých skupin. V r. 2010 došlo k velkému poklesu celkových aktiv o 11,05 %. Hlavním důvodem snížení byl pokles stálých aktiv o 2540 tis. Kč a pokles oběžných aktiv o 2480 tis. Kč. U stálých aktiv byl zaznamenán pokles u staveb, samostatných movitých věcí, dospělých zvířat a jejich skupin a u jiného dlouhodobého majetku. U oběžných aktiv byl pokles způsoben úbytkem zásob a krátkodobých pohledávek. Pokles zásob může být hodnocen kladně, protože nadměrné zásoby znamenají velké provozní náklady. Vzrůst byl zaznamenán u krátkodobého finančního majetku o 63,88 %, tím si firma zajišťuje schopnost splácet své závazky. Vzrostly také dlouhodobé pohledávky o 28,05 % vlivem odložené daně. V r. 2011 byl zaznamenán vzrůst celkových aktiv o 10,36 %. Tento vzrůst byl způsoben především zvýšením oběžných aktiv o 34,64 %. Nejvyšší vzrůst byl zaznamenán u zásob o 32,63 % a u krátkodobých pohledávek o 72,97 %.

3.2.1.2 Horizontální analýza pasiv

Tabulka 3.5: Horizontální analýza pasiv v letech 2009 - 2010

Položky	Rok			
	2009/2010		2010/2011	
	Absolutní změna (tis. Kč)	Relativní změna (v %)	Absolutní změna (tis. Kč)	Relativní změna (v %)
PASIVA CELKEM	-5166	-11,05	4309	10,36
Vlastní kapitál celkem	-184	-0,65	5802	20,64
Základní kapitál	0	0,00	0	0,00
Rezervní fondy	-494	-100,00	0	0,00
VH minulých let	-5125	-229,61	-183	6,33
VH běžného účetního období	5435	96,73	5985	3252,72
Cizí zdroje	-4982	-26,96	-1509	-11,18
Krátkodobé závazky	-2817	-29,51	-1337	-19,87
Bankovní úvěry a výpomoci	-2165	-24,24	-172	-2,54
Časové rozlišení	0	0,00	16	-

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

V tab. 3.5 je znázorněn vývoj celkových pasiv a jejich jednotlivých skupin. Celková pasiva byla v r. 2010 snížena o 11,05 %, naopak v r. 2011 byla navýšena o 10,36 %. Hlavním důvodem poklesu celkových pasiv v r. 2010 bylo snížení cizích zdrojů financování o 26,96 %,

což bylo způsobeno především poklesem krátkodobých závazků a bankovních úvěrů a výpomocí. V r. 2011 došlo k dalšímu snížení cizích zdrojů o 11,18 %. Vlastní kapitál poklesl v r. 2010 o 0,65 %. Tento pokles byl zapříčiněn úplným vyčerpáním rezervního fondu, výsledek hospodaření z minulých let byl snížen o neuhrazenou ztrátu z minulých let a výsledek hospodaření běžného účetního období byl také záporný, avšak ztráta se zmenšila v r. 2010 oproti r. 2009 o 96,73 %. V roce 2011 byl vlastní kapitál zvýšen o 20,64 %, díky zvýšení VH běžného účetního období, který byl o 5985 tis. Kč vyšší, než v předcházejícím období.

3.2.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza určuje podíl jednotlivých položek k vybranému základu. Tato kapitola je zaměřena na analýzu majetkové struktury.

3.2.2.1 Vertikální analýza aktiv

Tabulka 3.6: Podíl jednotlivých položek aktiv na celkových aktivech (v %)

	Rok		
	2009	2010	2011
AKTIVA CELKEM	100	100	100
Dlouhodobý majetek celkem	63,09	64,82	57,02
Dlouhodobý hmotný majetek	63,00	64,72	56,93
Dlouhodobý finanční majetek	0,09	0,10	0,09
Oběžná aktiva celkem	36,53	35,10	42,82
Zásoby	22,27	22,53	27,08
Dlouhodobé pohledávky	1,58	2,27	1,25
Krátkodobé pohledávky	11,50	8,13	12,74
Krátkodobý finanční majetek	1,18	2,17	1,75
Časové rozlišení	0,38	0,07	0,15

Zdroj: Výroční zprávy Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

Podíl jednotlivých položek aktiv na celkových aktivech je zobrazen v tab. 3.6. Jako základna slouží v této analýze položka celkových aktiv. Nejvyšší podíl na celkových aktivech je tvořen DM ve všech sledovaných obdobích. Nejvyššího podílu dosahuje DM v r. 2010, kdy se podílí 64,82 % na celkových aktivech. Naopak nejnižšího podílu DM na celkových aktivech bylo dosaženo v r. 2011, a to 57,02 %. Nejvyšší položkou dlouhodobého majetku je

dlouhodobý hmotný majetek. Ve všech sledovaných obdobích mají nejvyšší podíl na DHM stavby, pozemky a SMV. Oběžná aktiva dosahují nejvyššího podílu v r. 2011, kdy podíl na celkových aktivech dosahuje 42,82 %. Naopak nejnižší podíl oběžných aktiv na celkových aktivech je dosažen v r. 2010, a to 35,10 %. Z oběžných aktiv tvoří největší položku zásoby, jejichž hodnota se pohybuje od 22 - 30 % ve všech sledovaných obdobích.

3.2.2.2 Vertikální analýza pasiv

Tabulka 3.7 Podíl jednotlivých položek pasiv na celkových pasivech (v %)

	Rok		
	2009	2010	2011
PASIVA CELKEM	100	100	100
Vlastní kapitál celkem	60,49	67,56	73,86
Základní kapitál	66,68	74,96	67,92
Rezervní fondy	1,06	0,00	0,00
VH minulých let	4,77	-6,95	-6,70
VH běžného účetního období	-12,01	-0,44	12,64
Cizí zdroje	39,51	32,44	26,11
Krátkodobé závazky	20,41	16,18	11,75
Bankovní úvěry a výpomoci	19,10	16,26	14,36
Časové rozlišení	0,00	0,00	0,03

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

V tab. 3.7 je popsána struktura pasiv za pomoci vertikální analýzy. Jako základna byla zvolena ve vertikální analýze pasiv celková pasiva. Nejvyšší podíl na celkových pasivech tvoří vlastní kapitál. Od r. 2009 je jeho podíl na celkových pasivech postupně zvyšován, především díky rostoucímu výsledku hospodaření. V r. 2009 bylo dosaženo nejnižšího podílu vlastního kapitálu ve výši 60,49 %. Naopak v r. 2011 bylo dosaženo nejvyšší hodnoty ve výši 73,86 %. Nejvyšší položku vlastního kapitálu tvoří základní kapitál. Podíl cizích zdrojů na pasivech je ve všech sledovaných obdobích výrazně nižší oproti vlastnímu kapitálu. Podíl cizích zdrojů je postupně snižován, nejvyšší hodnoty cizích zdrojů bylo dosaženo v r. 2009, a to ve výši 39,51 %. Naopak nejnižší hodnoty bylo dosaženo v r. 2011, a to 26,11 %. U cizích zdrojů mají klesající tendenci krátkodobé závazky i bankovní úvěry a výpomoci.

3.2.3 Analýza zadluženosti

Pomocí této analýzy je sledována dlouhodobá finanční stabilita podniku. Je zde hodnocen poměr mezi cizími a vlastními zdroji podniku. K analýze zadluženosti slouží mnoho ukazatelů. Pro tuto analýzu byly vybrány jen některé ukazatele zadluženosti viz. tab. 3.8.

Tabulka 3.8: Analýza zadluženosti

Ukazatel	Vzorec	2009	2010	2011
Celková zadluženost,	(2.3)	39,51 %	32,44 %	26,11 %
Finanční nezávislost	(2.5)	60,49 %	67,56 %	73,86 %
Míra zadluženosti	(2.4)	65,32 %	48,02 %	35,35 %
Úrokové krytí	(2.6)	-8,53	0,30	14,30

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

Ve sledovaném období má ukazatel celkové zadluženosti klesající tendenci viz. graf 3.1. Pokles celkové zadluženosti byl způsoben snižováním cizích zdrojů. Tento vývoj je pozitivní především pro věřitele, protože je snižováno věřitelské riziko. Nejnížší hodnoty dosahuje ukazatel v r. 2011, protože bylo v podniku nejnížší financování cizími zdroji. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je mezi 30 - 50 %⁵⁹. V prvních dvou letech je zadluženost v normě, ale v r. 2011 klesla pod hranici doporučené hodnoty.

U ukazatele finanční nezávislosti je dosaženo rostoucího trendu viz. graf 3.1, což je pro podnik pozitivní, protože se zvyšuje finanční samostatnost a stabilita podniku. V r. 2010 došlo ke snížení VK a CA, ukazatel byl však vyšší než v předchozím roce, protože se o větší hodnotu snížila CA. V r. 2011 došlo ke zvýšení CA a VK, ukazatel měl opět rostoucí trend.

Hlavním požadavkem ukazatele míry zadlužení je, aby měl klesající tendenci, což v tomto případě má viz. graf 3.1. Tento ukazatel je významný např. pro banku, která se rozhoduje, zda má poskytnout úvěr. Pro rozhodnutí banky je významný časový vývoj tohoto ukazatele.

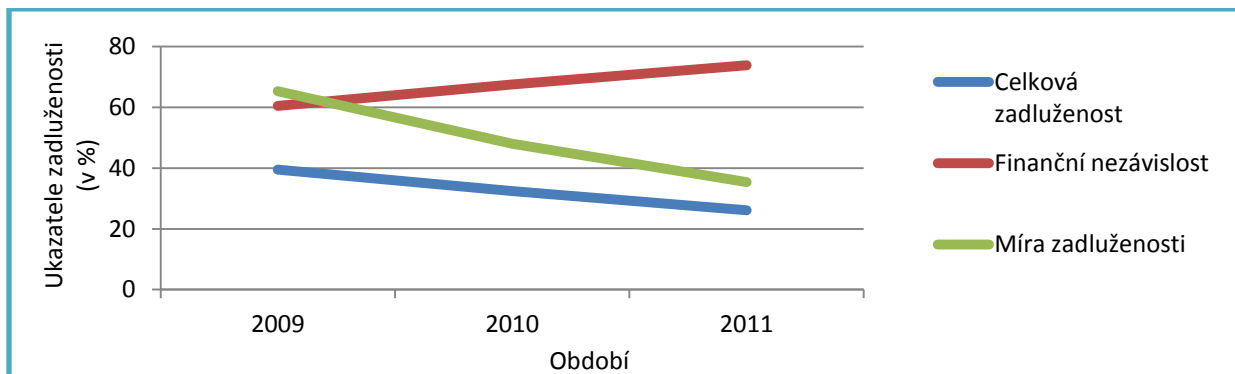
Dalším ukazatelem je úrokové krytí, tento ukazatel by měl dosahovat alespoň hodnoty 1, aby zisk stačil na pokrytí úroků. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je 3-6.⁶⁰ V r. 2009 byla vykázána ztráta, ukazatel tedy dosahuje záporných hodnot, v r. 2010 byl vykázán zisk, ale tento zisk pořád nestačí na pokrytí nákladových úroků. Až v r. 2011 byl vykázán zisk,

⁵⁹ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

⁶⁰ (Sedláček, 2010).

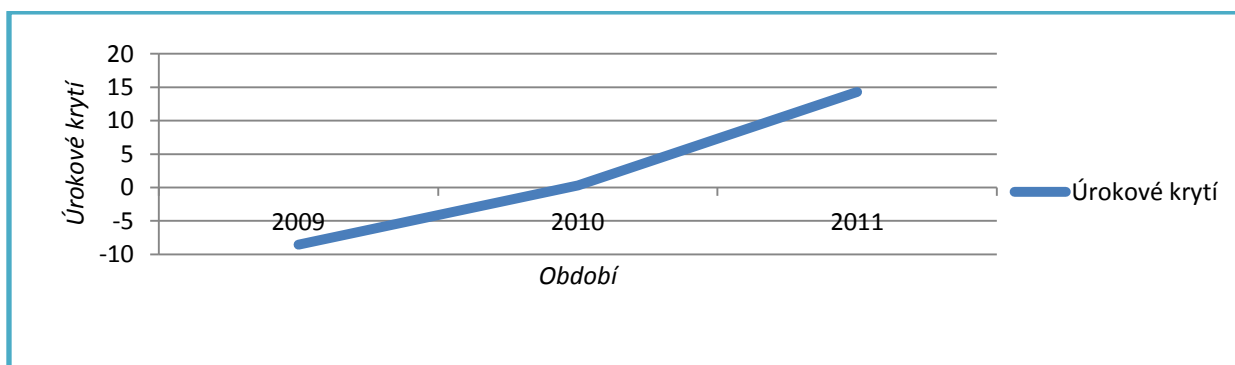
kteřý byl 14,3 krát větší, než nákladové úroky. V grafu 3.2 je zobrazen vývoj ukazatele úrokového krytí.

Graf 3.1: Vývoj ukazatelů zadluženosti

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

Graf 3.2: Vývoj ukazatele úrokového krytí

Zdroj: Výroční zprávy podniku Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

3.2.4 Analýza likvidity

Tato analýza vyjadřuje schopnost podniku hradit včas své závazky. Nízká likvidita může vést k tomu, že podnik není schopen hradit právě splatné závazky, což může zapříčinit bankrot podniku. Dostatečný stupeň likvidity je důležitý pro rovnováhu podniku. V tab. 3.9 jsou vypočítány ukazatele likvidity a je zde uveden jejich vývoj v období 2009 - 2011.

Tabulka 3.9 Analýza likvidity

Ukazatel	Vzorec	2009	2010	2011
Běžná likvidita	(2.13)	1,46	1,74	2,35
Pohotová likvidita	(2.14)	0,57	0,62	0,86
Okamžitá likvidita	(2.15)	0,05	0,11	0,10

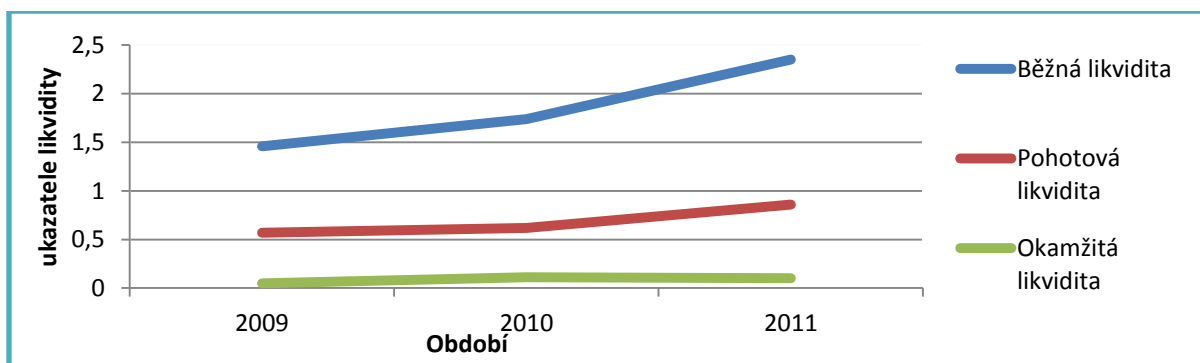
Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

Běžná likvidita udává, kolikrát oběžná aktiva pokrývají krátkodobé závazky. Čím je běžná likvidita vyšší, tím větší má podnik platební schopnost. Pouze v r. 2009 je pod doporučenou hranicí a nabývá hodnoty 1,46. V letech 2010 - 2011 hodnota ukazatele běžné likvidity odpovídá doporučené hodnotě v rozmezí 1,5 - 2,5.⁶¹ Ukazatel je ve sledovaném období postupně zvyšován (viz. graf 3.3). Jestliže ukazatel v dalších letech přesáhne hodnotu 2,5, znamenalo by to, že podnik má vysokou hodnotu čistého pracovního kapitálu a drahé financování.

U ukazatele pohotové likvidity je počítáno jen s pohotovými platebními prostředky, OA jsou zbaveny zásob. Doporučená hodnota ukazatele pohotové likvidity je v rozmezí 1-1,5⁶². V žádném ze sledovaných období nebylo dosaženo doporučených hodnot, viz graf 3.3. Pohotová likvidita má však vzrůstající tendenci a v r. 2011 bylo dosaženo hodnoty 0,86. Tato hodnota však pořád není dostačující, proto by měl podnik rozprodat část zásob vlastních výrobků a mladých zvířat.

Ukazatel okamžité likvidity pracuje jen s nejlikvidnějšími OA. Doporučená hodnota ukazatele je v rozmezí 0,2 - 0,5⁶³. Ani v jednom roce podnik nedosahuje doporučené hodnoty. Podnik tedy nebyl schopen ve sledovaném období splácet právě splatné závazky.

Graf 3.3 Vývoj jednotlivých ukazatelů likvidity

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

3.2.5 Analýza rentability

Pomocí ukazatelů rentability bude v této kapitole hodnocena výnosnost vloženého kapitálu. Ukazatele rentability by měly v jednotlivých obdobích růst. Pomocí těchto ukazatelů

⁶¹ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

⁶² (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013).

⁶³ (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013)

je hodnocena celková efektivnost dané činnosti. V tab. 3.10 jsou vypočteny jednotlivé ukazatele rentability za období 2009 - 2011.

Tabulka 3.10: Analýza rentability (v %)

Ukazatel	Vzorce	2009	2010	2011
ROS	(2.7)	-25,24	-0,79	18,76
ROA	(2.8)	-10,76	0,41	14,45
ROE	(2.9)	-19,86	-0,65	17,11
ROCE	(2.10)	-13,51	0,48	16,38

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

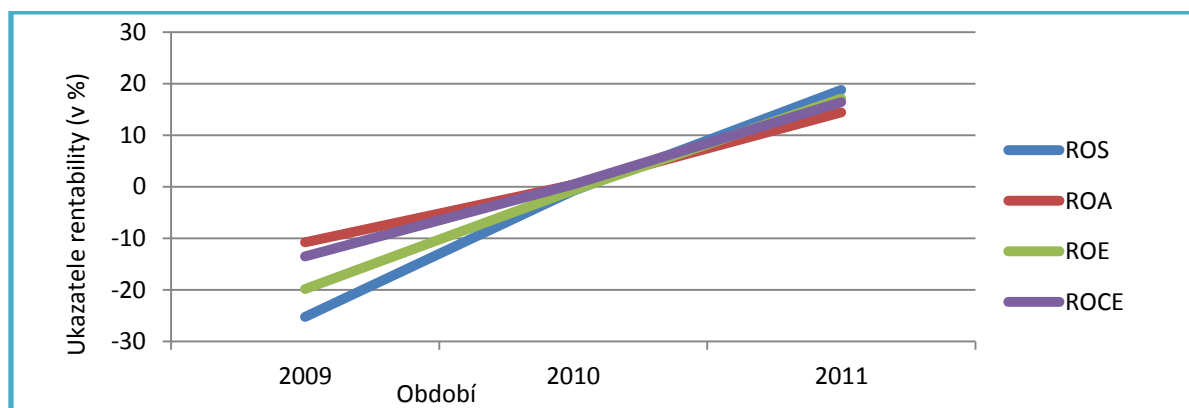
Vývoj rentability tržeb je ovlivněn především ziskem, který ve sledovaném období roste. Nejvyšší hodnoty u tohoto ukazatele je dosaženo v r. 2011, kdy je zisk nejvyšší, naopak v r. 2009 bylo dosaženo velké ztráty, hodnota ukazatele je tedy záporná. U rentability tržeb je dosaženo nejvyššího meziročního nárůstu, což je přehledně znázorněno v grafu 3.4.

Pomocí ukazatele rentability celkového kapitálu je hodnocena celková výnosnost kapitálu, bez ohledu na to, odkud je kapitál financován. Při výpočtu rentability aktiv bylo využito hrubého zisku. Rentabilita aktiv má opět kladný trend díky zvyšování zisku, viz. graf 3.4. V r. 2009 byl ukazatel záporný, díky vykázané ztrátě. V r. 2010 byl vykázán hrubý zisk, ukazatel měl tedy kladnou hodnotu, v r. 2011 zbyl zisk navýšen, ukazatel měl tedy nejvyšší hodnotu. Ve sledovaném období je zvyšována výdělečná schopnost podniku a jeho efektivnost.

Pomocí ukazatele rentability vlastního kapitálu je vyjádřena výnosnost vlastního kapitálu. Tento ukazatel je podstatný hlavně pro akcionáře a vlastníky firmy. Rentabilita vlastního kapitálu je opět rostoucí díky zvyšování zisku, viz. graf 3.4. V r. 2009 nabývá ukazatel záporné hodnoty, díky vykázané ztrátě, v r. 2010 je ukazatel opět záporný, ale ztráta byla zmenšena. V r. 2011 byl vykázán čistý zisk, ukazatel je nejvyšší. Ve sledovaném období je zvyšována výnosnost vlastního kapitálu.

Rentabilita úplatného kapitálu by měla mít rostoucí tendenci, což ve sledovaném období má, viz. graf 3.4. Ukazatel v r. 2009 nabývá záporných hodnot díky vykázané ztrátě, v r. 2010 byl vykázán hrubý zisk, ukazatel tedy nabývá kladné hodnoty. V r. 2011 byl vykázán nejvyšší zisk, ukazatel měl nejvyšší hodnotu.

Graf 3.4: Vývoj ukazatelů rentability

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

3.2.6 Analýza aktivity

3.2.6.1 Obrat aktiv, dlouhodobého majetku a zásob

Pomocí těchto ukazatelů je měřena efektivita hospodaření podniku s aktivy. Tyto ukazatele vyjadřují počet obrátek jednotlivých druhů aktiv nebo dobu, za kterou aktiva projdou všemi fázemi procesu uvnitř podniku. Obrat aktiv, dlouhodobého majetku a zásob je vypočítán v tab. 3.11 za období 2009 - 2011.

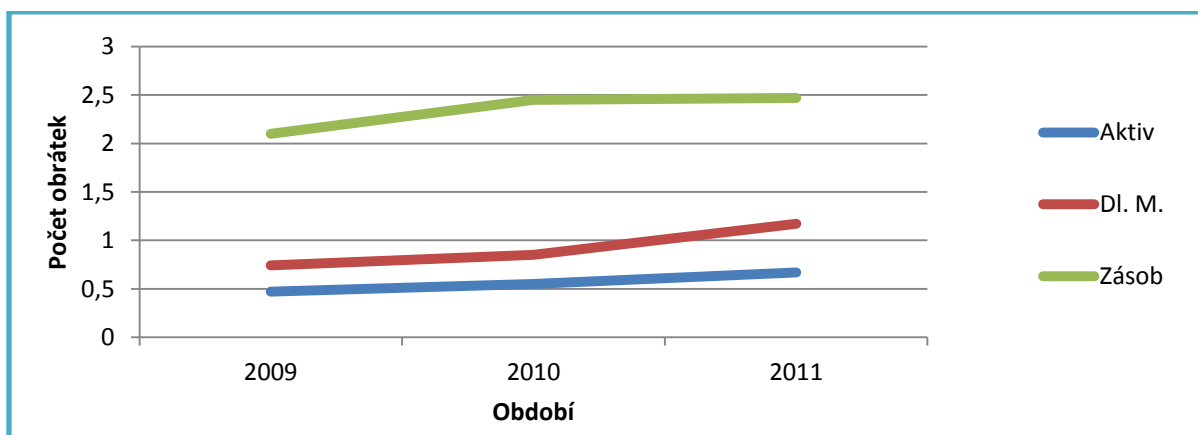
Tabulka 3.11: Obrat aktiv, dlouhodobého majetku a zásob (počet obrátek)

	Vzorce	2009	2010	2011
Obrat aktiv	(2.11)	0,47	0,55	0,67
Obrat dlouhodobého majetku	(2.11)	0,74	0,85	1,17
Obrat zásob	(2.11)	2,10	2,45	2,47

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

Tyto ukazatele udávají počet obrátů aktiv, tzn., kolikrát jsou aktiva otočena za rok v tržbách. Čím vyšší je hodnota těchto ukazatelů, tím podnik lépe využívá svůj majetek. Minimální doporučená hodnota ukazatele je 1. Všechny ukazatele mají rostoucí tendenci. Hodnoty obrátu aktiv jsou velmi nízké, celé sledované období jsou pod hranicí doporučené hodnoty, avšak postupně rostou, díky zvyšujícím se tržbám, viz. graf 3.5. Obrat dlouhodobého majetku je v letech 2009 a 2010 pod hranicí doporučené hodnoty, ale v r. 2011 již byla překročena tato hranice. Obrat dlouhodobého majetku má také rostoucí tendenci, viz. graf 3.5. Pomocí ukazatele obrátu zásob je vyjádřeno, kolikrát se zásoby přemění na ostatní OA. Doporučené hodnoty je dosaženo ve všech sledovaných obdobích a ukazatel má rostoucí tendenci. Z toho vyplývá, že jsou v podniku využívány zásoby efektivně.

Graf 3.5: Vývoj obrátu aktiv, dlouhodobého majetku a zásob

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

3.2.6.2 Doba obrátu

Doba obrátu vyjadřuje, za jakou dobu projde majetek všemi fázemi uvnitř podniku. Doba obrátu je vyjádřena ve dnech. Čím menší je hodnota tohoto ukazatele, tím lépe.

Tabulka 3.12: Ukazatele doby obrátu (dny)

	Vzorce	2009	2010	2011
Doba obrátu zásob	(2.12)	171,03	147,04	145,74
Doba obrátu pohledávek	(2.12)	37,93	23,78	51,82
Doba obrátu krát. závazků	(2.12)	146,92	98,38	57,16

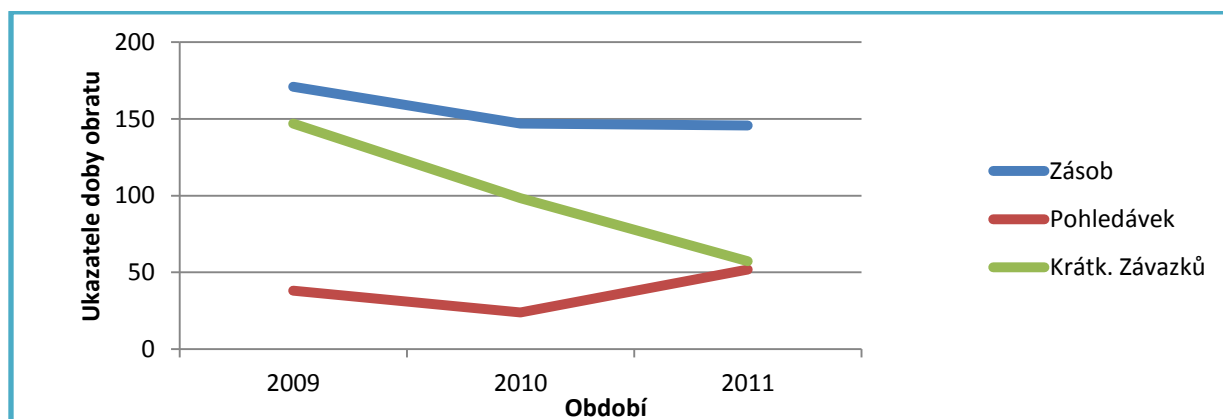
Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s.

Doba obrátu zásob postupně klesá, což je příznivé pro podnik, protože se zkracuje doba potřebná na přechod z peněžní formy, přes výrobky a zboží znovu do peněžní podoby (viz. graf 3.6). V r. 2009 byla doba obrátu zásob nejvyšší 171,03 dní a v r. 2011 nejnižší 145,74 dní.

Pomocí doby obrátu pohledávek je vyjádřena doba, potřebná k úhradě faktury. U tohoto ukazatele je dosahováno nízkých hodnot, oproti ostatním ukazatelům. Doba obrátu pohledávek byla nejnižší v r. 2010, kdy byla doba od vzniku pohledávky, po její úhradu 23,78 dní. V r. 2011 byla tato doba nevyšší 51,82 dní (viz. graf 3.6). Z toho důvodu podnik potřeboval úvěry.

Pomocí doby obrátu krátkodobých závazků je vyjádřena doba, za kterou jsou zaplaceny přijaté faktury od dodavatelů. Doba obrátu krátkodobých závazků byla nejvyšší v r. 2009 a to 146,92 dní. Ve sledovaném období měla doba obrátu klesající tendenci viz. graf 3.6.

Graf 3.6: Ukazatele doby obratu

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s.

3.3 Celkové zhodnocení finanční situace firmy Zepo Loukov, a.s.

Zepo Loukov, a.s. je podnik zabývající se zemědělskou výrobou. Zemědělství je velice rizikovou oblastí podnikání, je závislé především na vývoji počasí a tržních cenách. V živočišné výrobě jsou velkým rizikem nákazy a epidemie zvířat. V podniku bylo sledováno období 2009 - 2011. K analýze byly využity rozvahy společnosti, které jsou uvedeny v příloze č. 1 a výkazy zisků a ztrát, které jsou uvedeny v příloze č. 2.

Nejméně úspěšný byl rok 2009, kdy došlo k velké ztrátě. Tento rok byl nejméně úspěšný z pohledu analýzy rentability, kde bylo v tomto období dosaženo záporných hodnot. V r. 2010 byla vykázána menší ztráta a ukazatele rentability vzrostly oproti předešlému roku. Nejúspěšnější rok byl 2011, kdy bylo dosaženo zisku a nejvyšších ukazatelů rentability. Rentabilita má ve sledovaném období kladný vývoj, je zvyšována výkonnost a výdělečná schopnost podniku.

Ukazatele zadluženosti mají pozitivní vývoj, je snižováno věřitelské riziko, roste finanční nezávislost a rovnováha podniku. Ukazatel úrokového krytí dosahuje negativních hodnot v letech 2009 a 2010. Až v r. 2011 je podnik schopen ze zisku pokrýt úroky.

Ukazatel běžné likvidity má ve sledovaném období pozitivní vývoj, čím je likvidita vyšší, tím má podnik lepší solventnost. Naopak ukazatel pohotovosti likvidity není ve sledovaném období dostačující, z čehož plyne, že by měl podnik rozprodat část svých zásob. Okamžitá likvidita je také ve sledovaném období pod hranicí doporučených hodnot. Podnik eviduje většinu závazků vůči hlavnímu akcionáři společnosti, který umožňuje vyrovnávat všechny krátkodobé závazky i se zpožděním.

Ukazatele obratu zásob jsou v normě, ale ukazatele DM a aktiv jsou ve sledovaném období pod hranicí doporučených hodnot, ale mají vzrůstající tendenci. Doba obratu závazků

a zásob je ve sledovaném období snižována, naopak vzrostla doba úhrady pohledávek od odběratelů, proto podnik potřeboval úvěr.

Na podnik měly vliv i vnější podmínky např. finanční krize, která měla na společnost největší dopad v r. 2009. Dále v r. 2009 klesly tržní ceny rostlinných produktů, což způsobilo hluboký propad v oblasti rostlinné výroby. V dalších letech byly tržní ceny rostlinných produktů navýšeny, což mělo pozitivní vliv na podnik.

4 Aplikace finanční analýzy se zaměřením na dotační a daňovou problematiku

V této kapitole jsou analyzovány daně a dotace a jejich vliv na hospodaření podniku Zepo Loukov, a.s. V období 2003 - 2005 jsou analyzovány pouze dotace, kvůli velkým změnám v dotační politice. V období 2009 - 2011 jsou analyzovány daně a dotace a jejich dopad na výsledek hospodaření.

4.1 Analýza dotací v období 2003 - 2005

Období 2003 - 2005 bylo vybráno, protože Česká republika v r. 2004 vstoupila do EU. Tímto vstupem došlo k navýšení podpor v zemědělství. Tato kapitola je zaměřena na změnu dotační politiky a její dopad na hospodaření společnosti Zepo Loukov, a.s. K analýze dotací je v této kapitole využito horizontální a vertikální analýzy.

4.1.1 Změna struktury dotací v období 2003 - 2005

Do r. 2003 zemědělci získávali dotace jen z národních zdrojů. Dotace vyplácelo pouze Ministerstvo zemědělství a PGRLF. Po vstupu do EU v r. 2004 začali zemědělci získávat zdroje i z evropských dotačních programů.

Tabulka 4.1: Změna dotační politiky podniku Zepo Loukov, a.s. v období 2003 - 2005

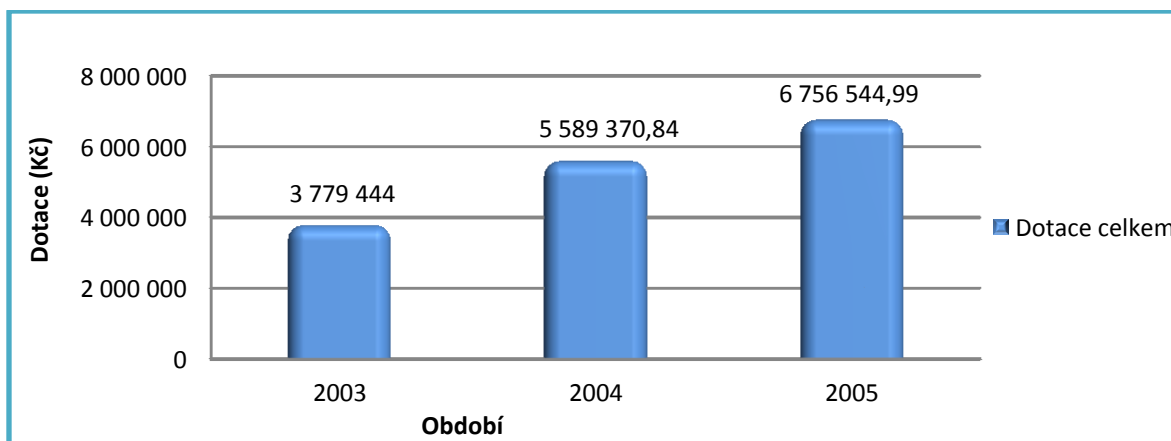
2003	2004,2005
MZČR	MZČR
Zdravotní stav plodin osiva	Doplňkové přímé platby - skot
Odstraňování kadaverů ⁶⁴	Doplňkové přímé platby - orná půda
Nepříznivé povětrnostní podmínky	Odstranění kadaverů
Půda uvedená do klidu	Kompenzace újmy zavedení kvót mléka
Půda neuvedená do klidu	Platba na plochu
Genetický potenciál zvířat - KU	Zdravotní stav plodin - osiva
Vápnění	Podpora poradenství v zemědělství
Pomoc méně příznivým oblastem	Kontrola užitku
PGRLF	PGRLF
Náhrada úroků z úvěrů	Podpora pojištění plodin
	Podpora pojištění zvířat
	Náhrada úroků z úvěrů
	SZIF
	Agroenvironmentální opatření
	Ošetření travního porostu
	Pěstování meziplodin
	Biopásy

Zdroj: Výroční zprávy podniku Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

⁶⁴ Odstraňování kadaverů - tato dotace je zaměřena na odstraňování těl uhynulých zvířat, podporuje živočišnou výrobu a příznivé nárazové podmínky.

V tab. 4.1 je zobrazena strukturu dotací společnosti Zepo Loukov a. s. v období přechodu do EU. Změnila se zcela dotační politika, dotace jsou vyplácené jak z národních, tak i z evropských zdrojů. Z evropských zdrojů byly vypláceny dotace na agroenviromentální opatření, ošetření travních porostů a pěstování meziplojin⁶⁵. Dále byla zavedena přímá platba na plochu, která byla financována z části z národních fondů a z části z evropských fondů. Novým členským státům však nebyly přímé platby vypláceny v plné výši, protože EU neměla dostatečné finanční prostředky na jejich vyplácení. Je však navržen plán postupného zvyšování přímých plateb, až po dosažení 100 % částky. K této platbě jsou z národních fondů vypláceny doplňkové platby.

Graf 4.1: Vývoj celkových dotací společnosti Zepo Loukov, a.s. v období 2003 - 2005

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

V grafu 4.1 je znázorněn vývoj celkových dotací. Nejnižší dotace byly v r. 2003, kdy celková finanční podpora činila 3 779 444 Kč. Po vstupu do EU byly dotace navýšeny, v roce 2004 činily 5 589 371 Kč a v roce 2005 byly navýšeny na 6 756 545 Kč. Vzrůst dotací v r. 2005 je způsoben především postupným navyšováním přímých plateb.

4.1.1.1 Horizontální analýza dotací v období 2003 - 2005

V tab. 4.2 jsou znázorněny absolutní a relativní změny celkových dotací podniku za pomoci horizontální analýzy. Největší změna ve sledovaném období proběhla v r. 2004, kdy byly celkové dotace navýšeny o 47,89 %. Toto zvýšení bylo způsobeno novou dotační politikou, která byla zavedena po vstupu do EU. V roce 2005 došlo k menšímu navýšení a to o 20,88 %, což bylo způsobeno navyšováním přímých plateb.

⁶⁵ Meziplojiny jsou rostliny, které jsou pěstovány na zemědělské půdě mezi dvěma podstatnými plodinami.

Tabulka 4.2: Horizontální analýza dotací za období 2003 - 2005 ve společnosti Zepo Loukov, a.s.

	2003/2004		2004/2005	
	Absolutní změna (Kč)	Relativní změna (%)	Absolutní změna (Kč)	Relativní změna (%)
Dotace celkem	1 809 927	47,89	1 167 174	20,88

***Zdroj:** Výroční zprávy podniku Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty*

4.1.1.2 Vertikální analýza dotací v období 2003 - 2005

Provozní dotace jsou zahrnuty ve výkazu zisku a ztrát do provozních výnosů a finanční dotace na úroky z úvěru jsou zahrnuty do finančních výnosů. Tyto dotace zvyšují výnosy v podniku a tím roste VH, který zvyšuje ZD pro výpočet daně z příjmů PO. Proto je v tab. 4.3 znázorněn podíl dotací na celkových výnosech.

Tabulka 4.3: Podíl dotací na celkových výnosech

	2003	2004	2005	2003	2004	2005
	Absolutní ukazatel (v tis. Kč)			Relativní ukazatel (v %)		
dotace celkem	3779	5589	6757	11,23%	15,2%	16,9%
výnosy celkem	33639	36769	39981	100%	100%	100%

***Zdroj:** Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty*

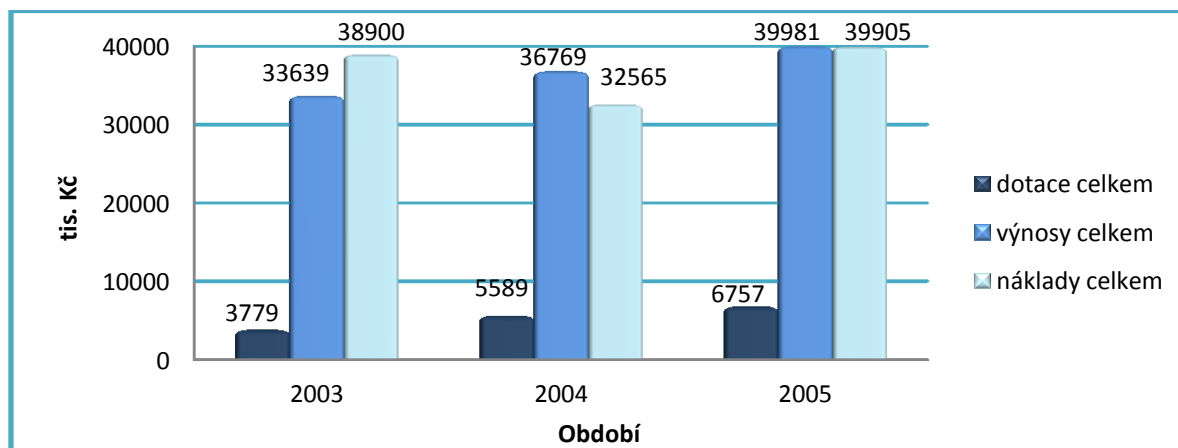
Nejméně dotace ovlivnily výnosy před vstupem do EU v r. 2003, podíl dotací na celkových výnosech byl 11,23 %. Po vstupu do EU se vzrůstajícími dotacemi začaly růst i výnosy podniku. Nejvíce dotace ovlivnily výnosy v r. 2005, kdy jejich podíl dosahoval 16,9 % na celkových výnosech. Hlavní příčinou navyšování dotací je postupné zvyšování přímých plateb. Ve sledovaném období s rostoucími dotacemi rostou zároveň i ostatní výnosy.

4.1.2 Vývoj výše dotací, výnosů a nákladů

V r. 2003 byl vykázán v podniku Zepo Loukov, a. s. záporný výsledek hospodaření, ani poskytnuté dotace nezvýšily výnosy natolik, aby bylo dosaženo kladného výsledku hospodaření. V r. 2004 byly navýšeny dotace, tím vrostly výnosy a podnik dosáhl zisku. Za předpokladu, že by podniku nebyly poskytnuty dotace, v podniku by byl vykázán záporný VH. V r. 2005 podnik dosáhl opět zisku, avšak menšího oproti r. 2004, zvýšily se poskytnuté dotace a výnosy, avšak na opačné straně vzrostly také náklady. Bez poskytnutých dotací by bylo v podniku opět dosaženo ztráty. V grafu 4.2 je znázorněna struktura nákladů, výnosů a

dotací. Bez poskytovaných dotací by společnost nebyla schopna fungovat, vykazovala by trvale ztrátu.

Graf 4.2: Struktura nákladů, výnosů a dotací v období 2003 - 2005

***Zdroj:** Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty*

4.2 Analýza daní a dotací za období 2009 - 2011

V této kapitole je analyzován dopad daní a dotací na VH společnosti Zepo Loukov, a.s.

4.2.1 Horizontální a vertikální analýza dotací

V této kapitole budou analyzovány dotace a výsledek hospodaření za pomoci horizontální a vertikální analýzy.

4.2.1.1 Horizontální analýza výsledku hospodaření a dotací

V tab. 4.4 je znázorněn vývoj VH a dotací. V r. 2010 byl zaznamenán velký pokles provozních výnosů o 976 000 Kč. Naopak provozní dotace, které jsou zahrnuty do těchto výnosů, vzrostly o 114 000 Kč. V tomto období byl zaznamenán pokles také u finančních výnosů, ale dotace, které jsou zde zahrnuty, vzrostly o 9 000 Kč. V r. 2011 byl zaznamenán velký růst provozních výnosů, ale na opačné straně byly sníženy provozní dotace o 68 000 Kč. Finanční výnosy v tomto období poklesly i s finančními dotacemi. V r. 2010 byl zaznamenán velký pokles u provozních nákladů o 5 639 000 Kč, ale v r. 2011 tyto náklady naopak vzrostly o 4 121 000 Kč. Ve sledovaném období má VH rostoucí tendenci.

Tabulka 4.4: Horizontální analýza výsledku hospodaření a dotací

	2009/2010		2010/2011	
	Absolutní změna (v tis. Kč)	Relativní změna (v %)	Absolutní změna (v tis. Kč)	Relativní změna (v %)
Výnosy celkem	-469	-1,63	10106	35,79
Provozní výnosy	-976	-3,45	10810	39,56
z toho dotace	114	1,77	-68	-1,04
Finanční výnosy	-45	-11,03	-233	-64,19
z toho dotace	9	3,35	-148	-53,24
Mimořádné výnosy	552	100	-471	-85,33
Náklady celkem	-5904	-17,20	4121	14,50
Provozní náklady	-5639	-16,74	3623	12,92
Finanční náklady	-57	-8,91	-96	-16,47
Mimořádné náklady	0	0,00	17	0,00
Odložená daň	-208	0,00	577	277,40
VH	5435	96,73	5985	3252,72

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s, vlastní výpočty

4.2.1.2 Horizontální analýza jednotlivých druhů dotací za období 2009 - 2011

Tato analýza popisuje procentní vývoj dotací viz. tab. 4.5. K největšímu zvýšení dotací došlo v r. 2010 u dotace na úroky z úvěru o 104,57 %, ale v r. 2011 došlo u této dotace k malému poklesu o 14,20 %. Dále byla každý rok zvýšena dotace na udržení genetického potenciálu zvířat. Tato dotace je poskytována v závislosti na počtu zvířat, počet zvířat je tedy zvyšován. Zvyšována byla také přímá platba na plochu. Tato dotace se poskytována v závislosti na výměře zemědělské půdy, a zároveň je tato platba každý rok zvyšována v důsledku dorovnávání přímých plateb na plochu. Ve společnosti nedošlo ve sledovaném období k rozšíření zemědělské půdy, na kterou je dotace poskytnuta, ale postupně byla zvyšována sazba za jeden hektar půdy. V r. 2010 byla poprvé poskytnuta dotace na zatravnění orné půdy ve výši 509 224 Kč, v r. 2011 byla tato dotace snížena o 1,02 %. Největší pokles byl v roce 2010 u dotace na plodiny o 56,52 %. Tato platba je poskytována v závislosti na výměře zemědělské půdy. Ve společnosti nedošlo ke snížení výměry zemědělské půdy, na kterou je poskytována dotace, ale snížila se sazba na hektar. V roce 2011 už nebyla tato dotace poskytnuta vůbec. Dále nebyla od roku 2010 poskytována dotace na biopásy⁶⁶. Pokles byl zaznamenán také u dotace na chov přežvýkavců, v roce 2010 poklesla o 10,35 % a

⁶⁶ Biopásy jsou úzké pruhy pole, které od sebe oddělují půdní bloky nebo jsou na okrajích půdních bloků.

v roce 2011 o 30,48 %. Zde není pokles dotace způsoben poklesem počtu zvířat, ale poklesem sazeb na jednotku.

Tabulka 4.5: Horizontální analýza dotací za období 2009 - 2011

Poskytovatel	Účel	2009/2010		2010/2011	
		Absolutní změna (Kč)	Relativní změna (%)	Absolutní změna (Kč)	Relativní změna (%)
SZIF	Chov přežvýkavců (Top-Up)	-46812	-10,35	-123623	-30,48
SZIF	Krávy bez tržní produkce mléka (- Top-Up)	129296	-	-23367	-18,07
SZIF	Plodiny (Top-Up)	-701238	-56,52	-539476	-100,00
SZIF	Platba na plochu (SAPS)	373532	9,61	647493	15,19
SZIF	Využívání poradenských služeb	-320	-1,00	-31680	-100,00
SZIF	Ošetření travních porostů (AEO)	-4233	-1,81	-11668	-5,08
SZIF	Pěstování mezipločin (AEO)	-4281	-1,65	-12392	-4,86
SZIF	Zatravnění orné půdy (AEO)	509224	-	-5206	-1,02
SZIF	Biopásy(AEO)	-139200	-100,00	0	0,00
SZIF	celkem	115968	1,86	-99919	-1,57
Mze	Odstranění kadaverů (nákazový fond)	-2456	-18,07	-5126	-46,05
Mze	Udržení genetického potenciálu zvířat	500	100,00	500	50,00
Mze	celkem	-1956	-13,88	-4626	-38,13
PGRLF	Podpora pojištění ostat. plodin	550	0,32	38814	22,71
PGRLF	Podpora pojištění zvířat	-270	-1,01	-2888	-10,94
PGRLF	celkem	280	0,14	35926	18,21
	celkem	114292	1,77	-68619	-1,04
PGRLF	Dotace na úroky z úvěru	142266	104,57	-39525	-14,20
	celkem	256558	3,89	-108144	-1,58

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

4.2.1.3 Vertikální analýza dotací - podíl dotací na výnosech

Tabulka 4.6: Podíl dotací na celkových výnosech

Položky	2009		2010		2011	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Dotace celkem	6726	23	6849	24	6632	17
Celkové výnosy	28707	100	28238	100	38344	100

Zdroj: Výroční zprávy podniku Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

V tab. 4.6 je znázorněn podíl dotací na celkových výnosech. V r. 2010 vzrostl podíl celkových dotací na výnosech, protože se zvýšily přijaté dotace a zároveň celkové výnosy

poklesly. Protože jsou dotace účtovány do výnosů, zvýšením v r. 2010 vzrostl i VH a ZD, ze kterého je počítána daň z příjmu PO. Na druhou stranu v r. 2011 se snížil podíl dotací na celkových výnosech na 17 %, protože podnik obdržel nižší dotace a zároveň došlo ke zvýšení výnosů.

4.2.1.4 Vertikální analýza jednotlivých druhů dotací za období 2009 - 2011

V tab. 4.7 je znázorněn podíl jednotlivých dotací na celkových poskytovaných dotacích. Nejvyšší přijaté dotace jsou přímé platby na plochu ve všech sledovaných obdobích a jejich podíl na celkových dotacích stále roste. Podíl přímých plateb na plochu roste, díky postupnému zvyšování této dotace. Nejvyššího podílu dosahují přímé platby na plochu v roce 2011 a to 74,02 %. Další významnou dotací byly přímé platby na plodiny, nejvyššího podílu dosahovala tato dotace v r. 2009, a to 18,45 %, v r. 2010 se tato dotace snížila a v r. 2009 už nebyla poskytnuta vůbec. V roce 2010 a 2011 tvoří významnou položku dotace na zatravňování orné půdy. Dotace, které poskytuje Mze, tvoří nejmenší podíl v celkových dotacích. O něco vyšší podíl na celkových dotacích zauímají dotace poskytované PGRLF.

Tabulka 4.7: Vertikální analýza dotací ve společnosti Zepo Loukov, a.s. (v %)

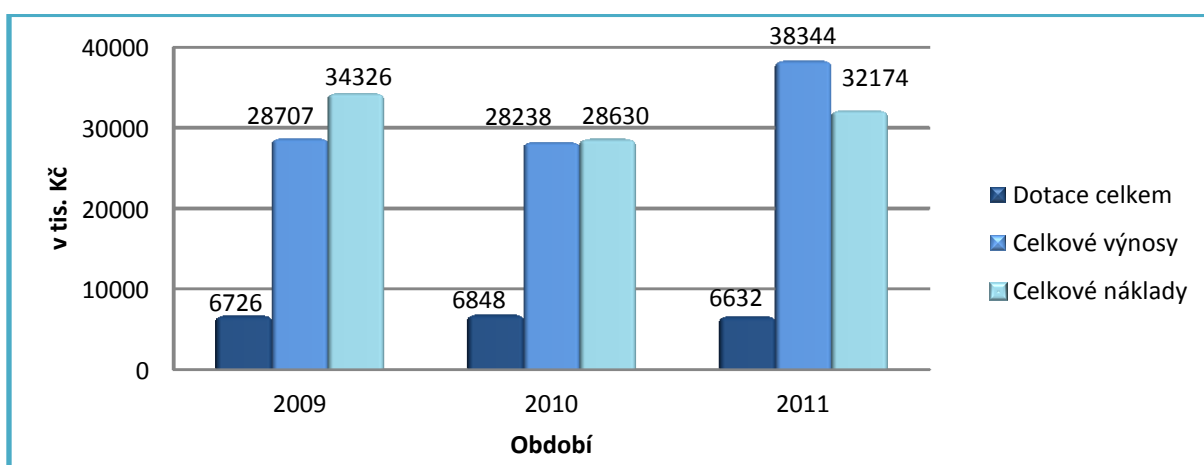
Poskytovatel		2009	2010	2011
SZIF	Přímé platby - chov přežýkavců (Top-Up)	6,73	5,92	4,25
SZIF	Krávy bez tržní produkce mléka	0,00	1,89	1,60
SZIF	Přímé platby - plodiny (Top-Up)	18,45	7,88	0,00
SZIF	Platba na plochu (SAPS)	57,80	62,22	74,02
SZIF	Využívání poradenských služeb	0,48	0,46	0,00
SZIF	Ošetření travních porostů	3,48	3,35	3,29
SZIF	Pěstování meziplovin	3,86	3,72	3,66
SZIF	Zatravňování orné půdy	0,00	7,44	7,60
SZIF	Biopásy	2,07	0,00	0,00
SZIF	celkem	92,86	92,88	94,41
Mze	Odstranění kadaverů	0,20	0,16	0,09
Mze	Udržení genetického potenciálu zvířat	0,01	0,01	0,02
Mze	celkem	0,21	0,18	0,11
PGRLF	Podpora pojištění ostat. Plodin	2,53	2,50	3,16
PGRLF	Podpora pojištění zvířat	0,40	0,39	0,35
PGRLF	celkem	2,93	2,88	3,52
PGRLF	Dotace na úroky z úvěru	4,01	4,06	1,96
PGRLF	celkem	6,94	6,94	5,47
	Dotace celkem	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Výroční zprávy podniku Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

4.2.1.5 Vývoj nákladů, výnosů a dotací

V r. 2009 celkové náklady převýšily celkové výnosy o 5619 tis. Kč. Ani poskytované dotace nedopomohly společnosti ke kladnému výsledku hospodaření. V r. 2010 celkové výnosy poklesly a zároveň poklesly i náklady. Náklady opět převýšily výnosy a poskytované dotace opět nedopomohly společnosti k vykázání kladného výsledku hospodaření. V r. 2011 výnosy převýšily náklady, bylo dosaženo kladného výsledku hospodaření. Celková výše nákladů, výnosů a dotací je znázorněna v grafu 4.3. Kdyby společnosti nebyly poskytovány dotace, dosahovala by trvale ztráty.

Graf 4.3 Struktura nákladů, výnosů a dotací za období 2009-2011

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s.

4.2.2 Analýza daňové povinnosti ve společnosti Zepo Loukov, a.s.

V této kapitole budou analyzovány vybrané daně uvalené na podnik Zepo Loukov, a.s.

4.2.2.1 Daň z příjmů PO

V podniku byla do r. 2010 vykázána ztráta, proto podnik v tomto období neodváděl daň z příjmů, musel však každý rok podat daňové přiznání. Podnik neodváděl daň z příjmů ani v roce 2011, kdy byl vykázán kladný výsledek hospodaření, díky uplatnění ztráty dle § 34 ZDP. Daň z příjmů je účtována do nákladů na účet 591 a 593.

Daň z příjmů ve společnosti Zepo Loukov, a.s.

V této kapitole je znázorněn výpočet daně z příjmů PO ve společnosti Zepo Loukov, a.s. za rok 2011 viz. tab. 4.8. Jsou zde uvedeny jen hodnoty, které ovlivnily ve společnosti tvorbu ZD. Kladný výsledek hospodaření byl navýšen o náklady, které nelze uznat za náklady vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů. Mezi tyto náklady patří např. náklady na

občerstvení a jubilea, úroky z prodlení, pokuty a penále, odměny členům statutárního orgánu atd. ZD byl snížen o rozdíl účetních a daňových odpisů. V tomto období účetní odpisy činily 3 052 355 Kč a daňové odpisy činily 5 283 288 Kč. Rozdíl účetních a daňových odpisů byl záporný a o tuto hodnotu byl snížen ZD. Protože ve společnosti byla vykázána dlouhodobě ztráta, mohl podnik tuto ztrátu využít dle § 34 ke snížení ZD. Může být odečtena pouze ztráta, která vznikla v předcházejících 5 zdaňovacích obdobích. Ve sledovaném období byla odečtena celá ztráta z r. 2006 a část ztráty z r. 2009. Zbylá část ztráty z r. 2009, která nebyla odečtena, může být využita v dalších obdobích. Po odečtu daňové ztráty je ZD nula. Daňová povinnost se tedy rovná nule. Podnik je však i přesto povinen podat daňové přiznání.

Tabulka 4.8 Výpočet daně z příjmů PO v r. 2011 (v Kč)

Výsledek hospodaření (+ zisk, - ztráta)	6 170 340
Náklady neuznávané za náklady vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů (dle § 25, § 24 ZDP) celkem:	+ 149 594
Jednotlivé druhy:	
- 513 Občerstvení, jubilea	48 396
- 523 Odměny členům statutárního orgánu	60 000
- 544 Úrok z prodlení	2 042
- 545 Pokuty a penále	13 685
- 548 Náklady na léčení zaměstnance	7475
- 588 Zaokrouhlení	8
- Neuhrazené závazky 36 měsíců po splatnosti	13 608
- Rozdíl ZC vyřazeného majetku	4 380
ZD upravený dle § 25 a § 24	6 319 934
Rozdíl, o který daňové odpisy HM a NM převyšují účetní odpisy dle § 26 - § 33	- 2 230 933
ZD upravený o rozdíl odpisů	4 089 001
Odečet daňové ztráty dle § 34	
Celkem:	- 4 089 001
- daňová ztráta z období 1. 1. 2006 - 31. 12. 2006 celkem: 2 640 824, odečteno:	2 640 824
- daňová ztráta z období 1. 1. 2009 - 31. 12. 2009 celkem: 7 211 180, odečteno:	1 448 177
ZD po odečtu daňové ztráty	0

***Zdroj:** Daňové přiznání PO pro rok 2011 společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní úprav*

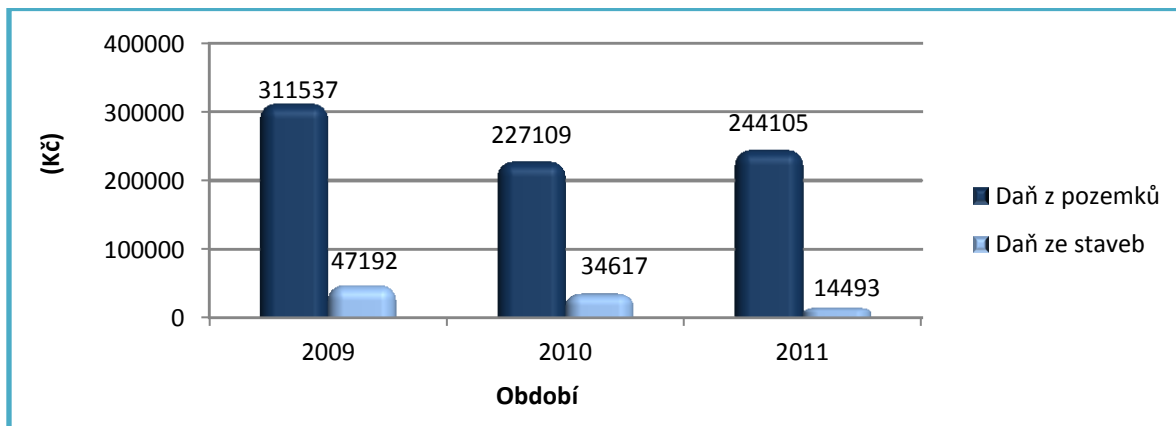
4.2.3 Daň z nemovitostí

Tato daň je vybírána z pozemků a ze staveb. Daň je zde rozdělena na daň z pozemků a daň ze staveb a součet těchto dvou daní tvoří celkovou daň z nemovitosti. Tato daň je účtována do nákladů na účet 532, snižuje tedy výsledek hospodaření.

V grafu 4.4 je znázorněn vývoj daně z pozemků a ze staveb. V r. 2009 byla daň z pozemků nejvyšší, v r. 2010 klesla o 84 428 Kč, v r. 2011 byla navýšena o 16 996 Kč oproti předcházejícímu roku. Hlavním důsledkem poklesu daně v r. 2010 bylo přenesení daňové

povinnosti z nájemce na vlastníka pozemku. Mírný vzrůst daně v r. 2011 byl zapříčiněn výkupem pozemků. Daň ze staveb má ve sledovaném období klesající tendenci.

Graf 4.4: Vývoj daně z nemovitosti v podniku Zepo Loukov, a.s. v období 2009 - 2010

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty

4.2.4 Daň silniční

Daň silniční je placena z motorových vozidel a jejich přípojných vozidel, která jsou používána pro podnikání nebo pro jinou samostatně výdělečnou činnost. Z předmětu daně jsou vyloučeny zemědělské a lesnické traktory spolu s jejich přípojnými vozidly, nepočítá se z nich tedy daň. V tab. 4.9 můžeme vidět nepatrné zvýšení silniční daně za období 2009 - 2011. Tato daň je účtována do nákladů na účet 531, snižuje tedy výsledek hospodaření.

Tabulka 4.9: Vývoj daně silniční (v Kč)

	2009	2010	2011
Daň silniční	29200	29475	29640

Zdroj: Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava

4.2.5 Spotřební daň

Společnost Zepo Loukov, a.s. platí v ceně nafty spotřební daň. Část této daně je podniku vrácena. Neoficiální název této nafty je zelená nafta. Nárok na vratku mají osoby, které minerální oleje využívají pro zemědělskou výrobu. Vratka je ve výši 60 % ze spotřební daně. V tab. 4. je znázorněn vývoj vratky spotřební daně ve společnosti Zepo Loukov, a.s. Vratka se zvyšuje, díky zvyšující se spotřebě nafty. Spotřební daň je účtována do nákladů na účet 501, snižuje tedy výsledek hospodaření. Vratkou spotřební daně jsou sníženy náklady na účtu 501, výsledek hospodaření se tedy zvýší.

Tabulka 4.10: Vratka daně z nafty (v Kč)

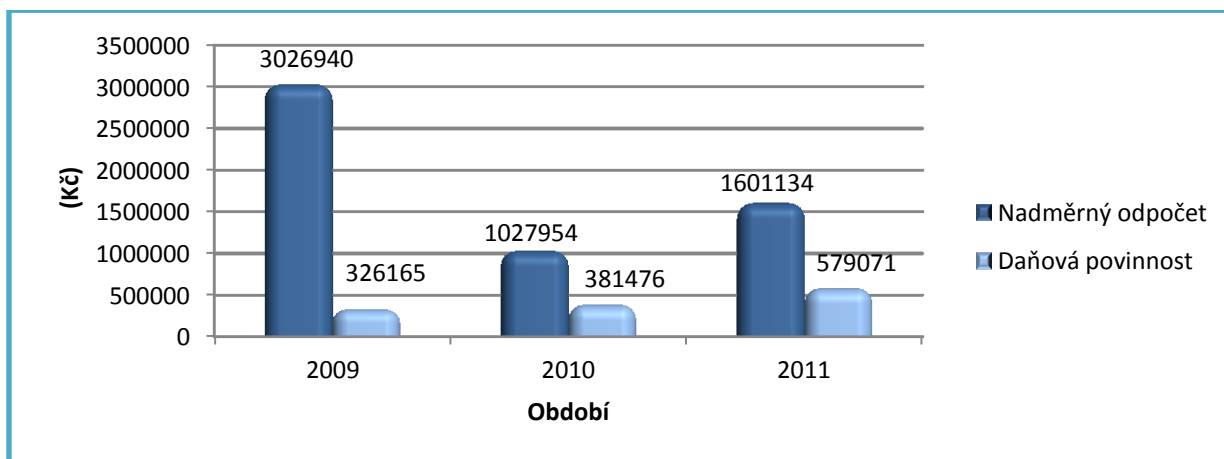
	2009	2010	2011
Vratka spotřební daně z nafty	408421	424442	506611

***Zdroj:** Výroční zpráva společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní úprava*

4.2.6 Daň z přidané hodnoty

Podnik Zepo Loukov, a. s. je měsíčním plátcem DPH. Podnik většinou nakupuje zboží v základní sazbě daně a prodává své výrobky ve snížené sazbě daně. Může si tedy uplatňovat nárok na odpočet. V základní sazbě nakupuje např. hnojiva, postřiky atd. a ve snížené sazbě prodává zemědělské produkty a skot, který je určen k potravinářským účelům. V grafu 4. 9 je znázorněn vývoj nadměrného odpočtu a daňové povinnosti, která vznikla společnosti ve sledovaném období. Můžeme si všimnout, že nadměrný odpočet převyšuje ve všech sledovaných obdobích daňovou povinnost, což je dáno především díky rozdílné sazbě daně. Tato daň neovlivňuje náklady, tím pádem ani výsledek hospodaření.

Graf 4.5: Daň z přidané hodnota (v Kč)

***Zdroj:** Přiznání k dani z přidané hodnoty za období 2009 - 2011, vlastní úprava*

4.2.7 Shrnutí daní a dotací

Na jedné straně podnik dostává finanční prostředky ve formě dotací a na druhé straně musí odvádět část finančních prostředků ve formě daní do státního rozpočtu. V tab. 4.11 jsou znázorněny daně, které vstupují do nákladů podniku a snižují výsledek hospodaření. Do těchto nákladů je zahrnuta daň z nemovitosti, daň silniční, daň z příjmů PO a spotřební daň,

kteřá je snižená o vratku ze spotřební daně. Do výnosů, které podnik dostane od státu, jsou zahrnuty celkové dotace. Tyto dotace naopak zvyšují výsledek hospodaření. Rozdíl vyjadřuje, kolik podniku zůstane prostředků od státu po odečtení daní. V r. 2009 je tento rozdíl 6 065 450 Kč, v r. 2010 se zvýšil na 6 274 649 Kč, díky navýšení dotací a snížení daní. V r. 2011 rozdíl klesl díky nižším dotacím a navýšení daňové povinnosti.

Tabulka 4.11: Daně a dotace (v Kč)

	2009	2010	2011
Výnosy	6725659	6848811	6631737
Náklady	660209	574162	628978
Rozdíl	6065450	6274649	6002759

***Zdroj:** Výroční zprávy společnosti Zepo Loukov, a.s., vlastní výpočty*

4.3 Celkové shrnutí daní a dotací

V první části kapitoly byly analyzovány dotace a jejich dopad na VH. Bylo analyzováno období 2003 - 2005. K výpočtům byly využity přílohy č. 3 a č. 4. V tomto období ČR vstoupila do EU a došlo k velkým změnám v dotační politice. V horizontální analýze bylo zjištěno, že se celkové poskytované dotace navýšily v r. 2004 o 47,89 % oproti roku předcházejícímu. V r. 2005 dotace opět vzrostly, ale už o menší sumu, díky navyšované platbě na plochu. Pomocí vertikální analýzy byl znázorněn rostoucí podíl dotací na celkových výnosech. V tomto období by společnost vykazovala bez poskytovaných dotací ve všech letech záporný výsledek hospodaření.

Ve druhé části kapitoly byly analyzovány daně a dotace a jejich vliv na VH. Bylo zde analyzováno období 2009 - 2011. K výpočtům byly využity přílohy č. 2, 5, 6 a 7. Pomocí horizontální analýzy byl analyzován výsledek hospodaření, který ve sledovaném období rostl a dotace, které byly v r. 2010 navýšeny, ale v r. 2011 došlo k malému snížení. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán u dotace platba na plochu, kde dochází k dorovnání poskytované dotace na úroveň původních států EU. Dotace platba na plochu zaujímá zároveň největší podíl na celkových dotacích. Největší podíl na výnosech zaujímaly dotace v r. 2010. Za předpokladu, že by společnosti nebyly poskytovány dotace, vykazoval by trvale ztrátu. Už i s poskytnutými dotacemi byla vykázána v některých letech velká ztráta. Analýza daňové povinnosti byla zaměřena na daně, které jsou promítnuty do nákladů a snižují výsledek hospodaření. Mezi tyto daně patří daň silniční, daň z nemovitostí, daň spotřební a daň z příjmů PO. Podnik ve sledovaném období neodváděl daň z příjmů PO, protože byla v podniku v r. 2009 a 2010 vykázána ztráta. V r. 2011 byl však vykázán zisk, ale společnost si upravila

ZD na nulovou hodnotu pomocí odpočtu ztráty z minulých let. Je zde znázorněna i daň z přidané hodnoty, kde si podnik uplatňoval po celou sledovanou dobu vysoký nárok na odpočet. Závěr kapitoly obsahuje shrnutí vlivu daní a dotací na podnik. Je zde zobrazen rozdíl výnosů ve formě dotací a nákladů ve formě daní. Tento rozdíl zobrazuje skutečnou výši poskytnuté podpory po odečtu daní. Z tab. 4.11 vyplývá, že největší podpora byla podniku poskytnuta v r. 2010, a to 6 274 649 Kč.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat vliv daní a dotací na hospodaření vybraného zemědělského podniku. Pro analýzu byl vybrán zemědělský podnik Zepo Loukov, a.s., kterým byly poskytnuty potřebné informace. Z výročních zpráv společnosti byly využity rozvahy, výkazy zisků a ztrát a přílohy.

Ke zjištění současného stavu společnosti Zepo Loukov, a.s. byla provedena klasická finanční analýza za období 2009 - 2011. Pomocí metody absolutních dat byla vypracována horizontální a vertikální analýza aktiv a pasiv. Prostřednictvím metody poměrových ukazatelů byla provedena analýza zadluženosti, likvidity, rentability a aktivity.

Zemědělství je jednou z nejvíce rizikových oblastí podnikání, protože je ovlivňováno celou řadou vnějších vlivů. Mezi tyto vlivy patří hlavně vývoj počasí, epidemie a nákazy zvířat. Dále je zemědělství ovlivňováno ekonomickými vlivy, např. tržními cenami, poskytovanými podporami ze státních fondů a z fondů EU, daňovým zatížením atd. Podnik byl zasažen také finanční krizí, která měla na podnik největší dopad v roce 2009. V tomto roce došlo k radikálnímu poklesu cen rostlinných produktů, což zapříčinilo vysokou ztrátu v oblasti rostlinné výroby, která patří mezi hlavní zdroj zisku společnosti. V dalších letech ceny rostlinných produktů vzrostly, což mělo pozitivní vliv na vývoj podniku.

Z výsledků analýzy rentability vyplynulo, že nejméně úspěšný byl rok 2009, kdy bylo dosaženo velké ztráty. V dalších letech vykazovala rentabilita kladný vývoj, díky rostoucímu zisku, což mělo za následek růst efektivnosti a výdělečné schopnosti podniku. Z analýzy zadluženosti bylo zjištěno, že je v podniku snižováno věřitelské riziko, roste samostatnost a finanční stabilita. Likvidita ve společnosti je riziková, podnik u pohotové likvidity a u okamžité likvidity nedosahuje doporučených hodnot, proto by měl rozprodat část svých vlastních výrobků a mladých zvířat. V analýze aktivity bylo dosaženo velmi špatných hodnot u obratu aktiv. Naopak příznivých hodnot dosahuje obrat zásob, což naznačuje jejich efektivní využití. Doba obratu zásob a závazků je ve sledovaném období snižována, což je příznivé pro podnik. Naopak doba úhrady pohledávek v r. 2011 vzrostla, proto společnost potřebovala úvěr.

V poslední kapitole byl analyzován vliv daní a dotací na výsledek hospodaření společnosti Zepo Loukov, a.s.

V první části této kapitoly bylo analyzováno období 2003 - 2005. V tomto období byly analyzovány pouze dotace, kvůli velké změně v dotační politice, kterou zapříčinil vstup ČR

do EU. Mohli jsme zde pozorovat velké navýšení poskytovaných podpor za pomoci horizontální a vertikální analýzy. Dále zde byl analyzován dopad dotací na VH, došli jsme k závěru, že bez poskytovaných dotací by společnost nebyla schopna v tomto období fungovat.

Ve druhé části poslední kapitoly bylo analyzováno období 2009 - 2011. Byl zde analyzován dopad daní a dotací na VH společnosti. Byla zde využita opět vertikální a horizontální analýza. Nejvyšší poskytovanou dotací je platba na plochu, která tvoří nejvyšší podíl na poskytovaných dotacích a má nejvyšší meziroční nárůst. Kdyby společnosti nebyly v tomto období poskytovány dotace, dosahovala by velké ztráty. I s poskytovanými dotacemi byla vykazována v podniku v letech 2009 a 2010 ztráta. V této kapitole jsou analyzovány také daně, které jsou povinnými platbami do státního rozpočtu. Je zde analyzován vývoj daně silniční, daně z nemovitosti, daně spotřební a daně z příjmů PO. Tyto daně jsou účtovány do nákladů a snižují VH. Je zde analyzována i daň z přidané hodnoty, která není účtována do nákladů. Tato daň vykazuje trvale nadměrný odpočet, díky uplatnění rozdílné sazby při prodeji a při nákupu. Je zde znázorněn rozdíl dotací, které jsou účtovány do výnosů a daní, které jsou účtovány do nákladů. Z tohoto porovnání vyplynulo, že podnik od států a z fondů EU více dostává, než musí odvádět.

Hlavního cíle práce bylo dosaženo, byly analyzovány daně i dotace a jejich vliv na finanční zdraví vybraného podniku. Vybraný zemědělský podnik by bez poskytovaných dotací nemohl fungovat, protože by vykazoval ztrátu v celém sledovaném období.

Seznam použité literatury

a) Odborné knihy

1. ČUBA, František a Josef HURTA. *Nové cesty českého zemědělství*. Slušovice: Mondon, 2008. 93 s. ISBN 978-80-903108-9-6.
2. HOLEČKOVÁ, Jaroslava, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza firmy: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-807-3573-928.
3. KNÁKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ. *Finanční analýza - komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4.
4. KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
5. KOUŘILOVÁ, Jindra, Jiří PŠENČÍK a Daniel KOPTA. *Dotace v zemědělství: z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství*. 1. vyd. Brno: CERM, 2009. 106, [76] s. ISBN 978-80-7204-637-9.
6. PELECH, Petr a Vladimír PELC. *Daně z příjmů: s komentářem 2012*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 1079 s. ISBN 978-80-7263-742-3.
7. SEDLÁČEK, Jaroslav, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza podniku: komplexní průvodce s příklady*. 2. aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.
8. ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
9. RŮŽIČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza - metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšíř. vyd. Praha: Grada, 2010. 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.
10. TOMAN, Miroslav, Stanislav CODL a Petr TUČEK. *České zemědělství: očima těch, kteří u toho byli*. Praha: Národní zemědělské muzeum Praha, 2012. 203 s. ISBN 978-80-86874-39-5.
11. VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Jana VÍTKOVÁ. *Daňový systém ČR.: z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství*. 1. vyd. Praha: 1. VOX, 1997-. ISBN 978-80-86324-86-9.

b) Internetové zdroje

1. FAJMON, Hynek. *Současnost a budoucnost českého zemědělství v EU* [online]. [15. 4. 2010]. Dostupné z

<http://www.fajmon.eu/docs/dokumenty/Soucasnost%20a%20budoucnost%20ceskeho%20zemelstvi%20v%20EU.pdf>

2. Ministerstvo zemědělství [online]. [3. 4. 2012]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/o-ministerstvu>
3. Národní doplňkové platby [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/narodni-doplňkove-platby/>
4. Národní dotace [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/>
5. Oddělené platby za cukr [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/oddelen-platba-za-cukr/>
6. Oddělné platby za rajčata [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/oddelen-platba-za-rajcata/>
7. PGRLF: O společnosti [online]. [3. 4. 2012]. Dostupné z:
<http://www.pgrlf.cz/pgrlf/pgrlf.php>
8. Program rozvoje venkova na období 2007 - 2013 [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>
9. Programy podpory PGRLF [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/podpurny-a-garanci/>
10. Přímé platby [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/prime-platby/>
11. SZIF: O nás [online]. [3. 4. 2013]. Dostupné z:
<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/co-je-szif>
12. Zemědělství [online]. [3. 4. 2013] Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>

c) Legislativa

1. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
2. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
3. Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
4. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
5. Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí
6. Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí

7. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Seznam zkratek

CA	celková aktiva
ČPK	čistý pracovní kapitál
ČR	Česká republika
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DP	daňové přiznání
DPH	daň z přidané hodnoty
DZD	dílčí základ daně
EAT	čistý zisk
EBIT	hrubý zisk
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
HM	hmotný majetek
LFA	méně příznivé oblasti
LIPS	Veřejný registr půdy
Mze	Ministerstvo zemědělství
NM	nehmotný majetek
OA	oběžná aktiva
PGRLF	Podpůrný a garanční, rolnický a lesnický fond, a.s.
PO	právnícká osoba
ROA	ukazatel rentability celkového kapitálu
ROCE	rentabilita dlouhodobých zdrojů
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	ukazatel rentability tržeb
SAPS	Single area Payment Scheme
SMV	samostatné movité věci
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
Top - up	jednotná platba na plochu
ZD	základ daně
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
VH	výsledek hospodaření
VK	vlastní kapitál
VZZ	výkaz zisků a ztrát

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavře licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohou jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě6.5.2013.....

.....Jana Baduřová.....
Jméno a příjmení studenta